

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

VÝZKUM V OBLASTI UŽÍVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SÍTÍ UČŇOVSKOU MLÁDEŽÍ

Michal Hruška

Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Plzeň 2012

Vedoucí práce: Mgr. Jan Krotký

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a všechny použité prameny jsem uvedl v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne 20. 3. 2012

.....

vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Janu Krotkému za odborné vedení práce, poskytování rad a materiálních podkladů. Rád bych také poděkoval všem účastníkům výzkumu za jejich čas při vyplňování dotazníků, bez nich by tato práce nemohla vzniknout.

OBSAH

1 HISTORIE INTERNETU	6
1.1 Co je internet	6
1.2 Vznik internetu	6
1.3 Česká Republika a internet.....	7
2 HISTORIE SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	8
2.1 Co je sociálních sítí	8
2.2 Vznik sociálních sítí	8
2.3 Jak to funguje	9
2.4 Služby na sociálních sítích	10
2.5 Zajímavosti o sociálních webech	11
3 SOCIÁLNÍ SÍŤ	12
3.1 Zahraniční sociální síť.....	12
3.1.1 Facebook.....	12
3.1.2 Myspace	13
3.1.3 Flickr.....	14
3.1.4 LinkedIn.....	15
3.2 Tuzemské sociální síť.....	16
3.2.1 Líbím se ti	16
3.2.2 Spolužáci.....	17
3.2.3 Lidé	18
4 FENOMÉN FACEBOOK.....	19
4.1 Historie Facebooku.....	19
4.2 Charakteristika Facebooku	19
4.3 Nejoblíbenější aplikace na Facebooku	20
4.4 Facebook v číslech	21
4.5 Časová osa Facebooku	22

5 RIZIKA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ.....	23
5.1 Ztráta osobních dat	24
5.1.1 Jak se získávají data.....	24
5.1.2 Zneužití soukromých dat	25
5.2 Kyberšikana.....	25
5.2.1 Specifické znaky kyberšikany	26
5.3 Cyber grooming.....	28
5.4 Cyberstalking.....	28
5.5 Zdravotní rizika	29
5.5.1 Zrak.....	29
5.5.2 Nesprávné sezení	30
5.5.3 Špatné osvětlení	30
5.5.4 Syndrom karpálního tunelu.....	30
6 EMPIRICKÁ ČÁST	32
6.1 Předmět výzkumu.....	32
6.2 Metoda výzkumu	32
6.3 Charakteristika výzkumného vzorku.....	32
6.4 Stanovení hypotéz	33
6.5 Výsledky výzkumu.....	34
7 ZÁVĚR.....	47
8 RESUMÉ	49
9 ZDROJE	50
10 PŘÍLOHY	54

Úvod

„Projekt ARPANET“, po vyslovení těchto dvou slov se drtivá většina společnosti zeptá: „Co to je?“ Je to bezmála čtyřicet tři let starý projekt, ze kterého vzešel dnes všem známý INTERNET. Jde o jeden z nejpoužívanějších vynálezů lidstva, někým milovaný, jiným zatracovaný. Spoustě lidí pomohl k pohádkovému bohatství, jiným sebral vůli žít.

V dnešní době technologického rozmachu, bychom jen stěží hledali odvětví, kde internet nezanechal žádné stopy. Pro společnost se stal nezbytnou a důležitou součástí života. Společností je přijímán jako prostředek pro práci, zábavu, hledání nových přátel, informační zdroj, ale podle přísloví „Dobrý sluha, ale špatný pán“ s sebou nese i nemalá rizika spojená s jeho užíváním.

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřil na problematiku sociálních sítí na internetu a jejich užívání učňovskou mládeží. V dnešní uspěchané době adolescenti vyměnili přímý kontakt se svými vrstevníky za posedávání u počítače a komunikaci se svými internetovými přáteli, které nikdy neviděli. Tato práce si klade za cíl analyzovat, čím se dnešní mládež na sociálních sítích nejvíce zabývá a kolik jsou ochotni na nich strávit svého volného času.

Práce je rozdělena do dvou částí - na teoretickou a empirickou. V první, teoretické části popisují historii a nejoblíbenější sociální síť používané v České republice. Srovnávám jejich funkce, které svým uživatelům nabízejí a počet registrovaných členů. Popisují rizika, která mohou vyplývat z užívání sociálních webů.

Ve druhé, empirické části je vlastní výzkum. Je zde popsán cíl výzkumu a metody, které jsou k tomuto účelu využity. Jsou zde také uvedeny výsledky získaných dat. Poslední kapitola je věnována shrnutí celé práce.

1 Historie internetu

1.1 Co je internet

Internet si můžeme představit jako největší počítačovou síť světa, ve které jsou zapojeny miliony počítačů současně a navzájem mezi sebou přenášejí data pomocí protokolů. Slovo internet vzniklo spojením dvou slov a to latinské předpony inter (česky mezi) a anglického slova network (česky síť). Internet ze začátku označoval pouze jednu ze sítí napojenou na páteřní síť, ale postupem času se dostal do celosvětového podvědomí. Dnes se toto označení používá pro všechny sítě.

Internet slouží hlavně k přenosu dat a k mnoha dalším službám. Mezi nejzákladnější patří: vyhledávání informací, bankovníctví, sdílení nejrůznějších souborů, elektronická pošta, hraní on-line her, chat, telefonování, nakupování atd. (1)

1.2 Vznik internetu

Současný internet, jak ho známe dnes, si prošel velký kus cesty. Jedná se o síť, která roste exponenciální řadou a neustále se vylepšuje o různé doplňky a aplikace ke spokojenosti uživatelů. Pro pochopení vzniku internetu se musíme vrátit o 43 let zpátky. První nápad na vytvoření spolehlivé počítačové sítě dostalo ministerstvo obrany Spojených států. V době studené války řešilo ministerstvo otázku bezpečnosti země a možnost přenosu informací mezi vládními a vojenskými institucemi.

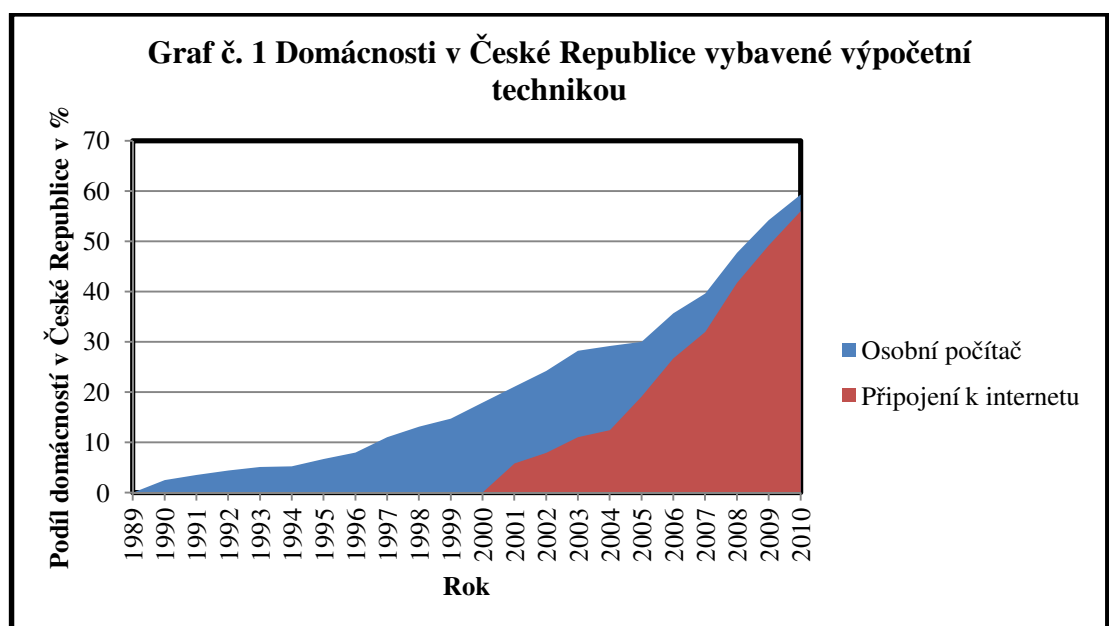
Celá myšlenka nové sítě byla postavena na dvou zásadách. První zásada zněla, že síť by neměla být řízena z jednoho centrálního místa, ale z více zdrojů. Druhý požadavek byl postaven na tom, aby síť pracovala i nadále při poškození či ztrátě některých lokálních částí.

První zkušební síť dostala název ARPANET. Název byl odvozen od výzkumné agentury Pentagonu ARPA (Advanced Research Projects Agency), která se projektu zhostila. V roce 1969 se uskutečnilo první funkční propojení počítačových center. V těchto letech se výkonné počítače, které by zvládly tento požadavek, nacházely pouze v akademickém prostředí. První čtyři uzly, jež ARPANET propojil, byly ve skutečnosti univerzity, a to: University of California Los Angeles, University of California Santa

Barbara, Stanford Research Institute a University of Utah. Po prvních zkušenostech se ARPANET ukázal jako velmi praktická věc. Následkem toho již v roce 1971 tvořila síť 15 uzlů a v roce 1972 dokonce 37. Čtyři roky po prvním spuštění ARPANET opustil území Spojených států a do sítě se zapojila i Velká Británie a Norsko. Tímto tempem se počet připojených počítačů k síti každé dva roky téměř zdvojnásobil. V roce 1984 bylo evidováno více jak 1000 zapojených počítačů do této nové sítě. Pojem INTERNET vznikl v roce 1987. Původně tento název označoval soustavu připojených sítí, dnes se používá pro označení jedné celosvětové sítě jako celku. (2)

1.3 Česká Republika a internet

Český statistický úřad uvádí velmi zajímavé údaje, které kromě jiného monitorují i vybavenost českých domácností výpočetní technikou. Jak je možno vidět na grafu č. 1, připojení k internetu a vlastnictví osobních počítačů v posledních letech rapidně stoupl. Zatímco v roce 2001 mělo doma počítač 21,1 % a internet 5,8 % domácností, v roce 2010 vlastnictví počítače přiznalo 59,3 % domácností a 56 % domácností bylo připojeno k internetu. Další zajímavou informací je statistika o domácnostech, ve které žije minimálně jedno dítě. Tyto domácnosti (rok 2010) jsou v 79,8 % připojeny k internetu a osobní počítač má dokonce k dispozici 84,8 % domácností. (35)

2 Historie sociálních sítí

2.1 Co je sociálních sítí

„Sociální síť je pojem, jenž nepochází z oblasti informatiky, ale ze Sociologie. Jde o strukturu uzlu, které reprezentují buď jednotlivce nebo skupiny či organizace a tak dále. Tyto uzly jsou propojeny vzájemnými vazbami. Touto vazbou nemusí být nutně přátelství či partnerství, ale klidně i společné názory, koníčky, sexuální vztahy nebo nenávisť.“ (3)

Nutno podotknout, že musíme rozlišovat mezi sociálními sítěmi v reálném životě a těmi internetovými. Každé lidské bytosti ve skutečném životě jsou přiděleny určité společenské role a normy chování, které, ať chce či ne, ho škatulkují do sociálních sítí či skupin. V tomto případě se jedná zejména o různé zájmové kroužky, sportovní kluby, politickou příslušnost, rodinné příbuzné, kolektiv v zaměstnání, aj.

„Internetová sociální síť je propojená skupina lidí, kteří se navzájem ovlivňují. Sociální síť není tvořena na základě zájmů, vazeb nebo z podobných důvodů např. spolužáci ze školy, apod. Tyto webové servery se označují jako komunitní sítě.“ (4) V tomto ohledu shledávám ten největší rozdíl. Lidé na internetových sítích se přátelí s osobami, které v životě ani jednou neviděli a znají je pouze ze sdílených fotografií a informací, jenž jsou ochotni na sebe prozradit. Většina informací ani není věrohodná.

2.2 Vznik sociálních sítí

Pro lepší pochopení internetových sociálních sítí, si ji můžeme představit jako strom, kde každý člen se nachází ve středu stromu a může se považovat za kmen. Jeho známí jsou k němu připojeni jednotlivými větvemi a každá jednotlivá větev má svůj začátek i konec. Velmi zjednodušeně se dá říct, že na tomto principu probíhá komunikace a každý sám rozhoduje, jestli chce komunikovat pouze s jednou větví nebo s celým stromem najednou. Podle počtu námi přidávaných členů do svého profilu se náš strom postupně rozvětňuje. Lidé svůj profil vylepšují pomocí přidávání nejrůznějších aplikací, aby zvýšily jeho atraktivitu.

Za první počátky sociální sítě se považují účastníci projektu ARPANET, kteří mezi sebou komunikovali pomocí e-mailu. Jednalo se především o vojáky Spojených států. Vznik sítí, jak je známe dnes, se datuje k roku 1997, kdy byla spuštěna síť SixDegrees.com. Na této první síti bylo registrovaným členům povoleno měnit si své profily podle svého vkusu a upravovat si seznamy svých přátel. Tyto služby se na internetu vyskytovaly už předtím, avšak SixDegrees byl první, které funkce spojil v celek. Přes počáteční velkou oblibu musela být síť v roce 2000 odpojena z důvodu nedostatečného samofinancování.

Dalším vzniklým webem, zabývající se touto tematikou, byla nově vzniklá masivní síť Ryze.com v roce 2001. Zaměřovala se především na profesní vztahy. Mnoho budoucích administrátorů v tom odhalilo dobrý podnikatelský záměr, což znamenalo už jen krůček ke vzniku nejrůznějších webů. (5)

2.3 Jak to funguje

V následující kapitole představím základní principy sociálních sítí. Popíši jejich základní charakteristiku, a i funkce, které jsou uživatelům nabízeny.

„Zatímco jejich klíčové technologické prvky jsou poměrně konzistentní, kultury, které se objevují na sociálních sítích, jsou různé. Většina lokalit podporuje zachování pre-existujících sociálních sítí, ale jiné pomáhají cizincům připojit se na základě sdílených zájmů, politických názorů, nebo činností. Některé weby obstarávají různorodé publikum, zatímco jiné přitahují lidi na základě společného jazyka nebo sdílené rasové, sexuální, náboženské, nebo národnostně založené identity.“ (Boyd, 2007)

Před prvním vstupem do sociálního webu je každý účastník vyzván, aby si vytvořil vlastní profil. Profil si můžeme představit jako jedinečné stránky každého uživatele, který se stává jejich autorem, a na nichž je po něm žádáno vyplnění určitých informací o své osobě. Požadované informace jsou např. jméno, příjmení, datum narození, stav atd. Nezbytné pro vstup je mít své přihlašovací jméno či přezdívku a heslo, jenž eliminuje na minimum riziko vstupu cizí osoby do našeho profilu a pozměnění námi zadaných dat. Po splnění těchto základních požadavků nám již nic nebrání v utváření si vlastní sociální sítě.

Některé weby se odlišují v tom, jak je na nich náš profil viditelný vůči ostatním. U některých je viditelný všem, u některých pouze lidem, které označíme za naše přátele. Jiné sociální sítě kladou důraz na to, aby uživatel prozradil co nejvíce informací o své

osobě a svých zájmech. Tyto weby slouží hlavně k hledání nových kamarádů a životních partnerů. Jiné jsou založeny na principu udržování stávajících přátelství, sdílení fotografií a videí, obchodování, pořádání nejrůznějších akcí apod. (5)

2.4 Služby na sociálních sítích

V této kapitole se seznámíme s nejpoužívanějšími službami, které jsou nabízené uživatelům sociálních sítí. Jejich grafická podoba se může lišit, ale základní znaky zůstávají shodné. (6)

Profil – nejzákladnější věc, bez které se dnešní sociální sítě neobejdou. Jedná se o stránku, na které jsou uvedené základní informace o uživateli.

Platforma – technické prostředky, které administrátor importuje do svých stránek. Uživatel dává svolení, které aplikace mohou nakládat s jeho daty a které hodlá v budoucnu využívat.

Skupiny – vyskytují se na většině sítí. Pod nejrůznějšími názvy se zde shromažďují lidé a tím dávají najevo své zájmy, názory a vzájemnou podporu.

Kalendář – umožňuje své přátele pozvat na různé akce, připomínat významná výročí, upozorňovat na svátky a narozeniny, pořádat srazy apod.

Chat – krátké textové zprávy, které umožňují komunikaci v reálném čase.

Blog – stránka, kde setkáváme se svými přáteli. Zde můžeme vyjádřit své názory, vystavit fotky i videa, napsat komentáře ke starším příspěvkům. Naše příspěvky jsou řazeny od nejnovějších po nejstarší.

Videa – většina sociálních webů umožňuje vkládat videa. Rozdíl je pouze ve způsobu nahrávání a zvoleném úložišti.

Aplikace – různé doplňky, které slouží ke zvýšení komfortu a atraktivity profilu. Pod aplikacemi si můžeme představit nejrůznější hry, vědomostní soutěže, prohlížeče, programy aj.

Mobilní přístup – jedná se o funkci, která umožňuje přístup na svůj profil přes mobilní telefon. Některé sociální sítě dovolují přímé uložení fotografií a videí z mobilních telefonů.

Zed' – na různých webech se tato funkce nazývá jinak např.: nástěnka, deník, na co myslíš atd. Funkce umožňuje zasílat krátké textové zprávy přímo do našeho profilu.

2.5 Zajímavosti o sociálních webech

Profesor MBA na Business Hult International School Erik Qualman na svých stránkách socialnomics.net uvádí velmi zajímavá fakta o sociálních sítích, která nejsou veřejnosti moc známá. Tyto skutečnosti získal z nejrůznějších průzkumů a statistik, které jsou zveřejněny na jeho webu. (36)

- 96 % nové generace se připojilo k sociální síti
- Facebook převyšuje v USA týdenní provoz Googlu
- Sociální média převzala pornografii první místo v aktivitách na webu
- Jeden z osmi párů v USA se poznal přes sociální média
- Roky potřebné k dosažení 50 miliónů uživatelů: rádio – 38 let, televize – 13 let, internet – 4 roky, iPod – 3 roky, Facebook získal přes 200 miliónů uživatelů za méně než rok
- Kdyby byl Facebook země, byl by třetí největší zemí na světě
- QQ a Renren (druhy sociálních sítí) zatím dominují v Číně
- Studie amerického ministerstva školství prozradila, že on-line studenti jsou lepší než ti, co studují „naživo“
- 80 % firem využívá sociální média k náboru, 95 % z nich používá LinkedIn
- Nejrychleji rostoucí segment na Facebooku jsou 55 – 65leté ženy
- 50 % provozu mobilního internetu v UK je využito pro Facebook
- Nová generace považuje e-maily za zastaralé
- Druhý největší vyhledávač na světě je YouTube
- Studie ukázaly, že Wikipedia je stejně přesná jako Encyklopedia Britannica
- Existuje víc než 200 miliónů blogů
- 34 % z příspěvků bloggerů jsou názory o produktech a značkách
- Denně se na Facebooku objeví 60 miliónů statusů
- 57 % lidí komunikuje víc on-line, než v reálném životě
- Každý 13. člověk na zemi je registrován na Facebooku
- 48 % lidí ve věku 18 až 34 let zapne Facebook, hned jak se vzbudí
- Za dvacet minut je na Facebooku sdíleno 1 000 000 odkazů, 1 484 000 pozvánek na události, 1 323 000 označených fotek, 1 851 000 aktualizovaných statusů, 1 972 000 přijatých žádostí o přátelství, 2 716 000 nahraných nových fotek, 2 716 000 poslaných zpráv, 10 208 000 komentářů, 1 587 000 příspěvků na zdi

3 Sociální sítě

V následující kapitole si představíme nejoblíbenější sítě v České republice a to jak tuzemské, tak i zahraniční. Zaměřujeme se především na nejpoužívanější sociální weby. Dá se říci, že každý stát má svojí sociální síť, ale většina pro nás díky jazykové bariéře nebo malé atraktivnosti zůstávají nepoznané. Uvedený počet uživatelů je pouze orientační s ohledem na to, že počty registrovaných profilů neustále narůstají.

3.1 Zahraniční sociální sítě

3.1.1 Facebook

Obrázek 1 Logo Facebook

Doména: www.facebook.com

Rok spuštění: 2004

Počet uživatelů: 500 000 000

Funkce: chat, zeď, blog, skupiny, kalendář, platforma, mobilní přístup, video, fotoarchiv, žádosti o přátelství

Tento fenomén mezi sociálními médii získal v posledních letech v České republice nebývalou oblíbenost u všech věkových kategorií, proto si v mé práci zaslouží více prostoru, než ostatní sociální weby. S touto sociální sítí se blíže seznámíme v kapitole č. 4, kde je podrobněji popsána charakteristika a historie tohoto webu. Dále jsou zde uvedeny nejoblíbenější aplikace a také nárůst uživatelů za poslední roky.

3.1.2 Myspace

Obrázek 2 Logo Myspace

Doména: www.myspace.com

Rok spuštění: 2003

Počet uživatelů: 130 000 000

Funkce: chat, zeď – neexistuje jako jedna aplikace, ale vzájemným propojením tří odlišných okruhů zpráv (nálada, komentáře, zpravodaj), blog, skupiny, kalendář, platforma, mobilní přístup, video, fotoarchiv

Před nástupem Facebooku byl Myspace jedničkou v sociálních sítích. Vše se změnilo v roce 2008, kdy rapidně vzrostla obliba právě konkurenční sítě Facebook. V České Republice se Myspace do podvědomí nikdy nedostal, už jen pro to, že tato síť není lokalizována do češtiny. Právě naopak je tomu ve Spojených státech, kde tento web využívají politici, herci, zpěváci a jiné celebrity, a to ke komunikaci se svými fanoušky a k různým prohlášením.

Velký rozdíl od ostatních sociálních sítí je v úpravě profilů. Administrátoři dali uživatelům volnou ruku ke zvolení designu svých stránek, kde si každý sám rozhoduje o uspořádání osobních dat, fotek, videí. Uživatelé mají možnost volně manipulovat s nejrůznějšími aplikacemi a přehrávači, což má logicky za následek vznik nevkusných a nepřehledných stránek. Tyto weby se doslova stávají jakýmsi „internetovým“ odpadkovým košem, kde jsou naházeny nejrůznější data a média, což často způsobuje pomalé načítání stránek a jejich vysokou náročnost na procesor počítače. Časopis PC Word „ocenil“ tyto stránky prvním místem jako nejhorší z pětadvaceti zkoumaných. (7)

3.1.3 Flickr

Obrázek 3 Logo Flickr

Doména: www.flickr.com

Rok spuštění: 2004

Počet uživatelů: 36 000 000

Funkce: fotoarchiv, zeď, skupiny, videa, platforma, mobilní přístup, aplikace

Flickr vznikl pod firmou Ludicorp, založenou roku 2002. Služba původně sloužila jako doplňkový nástroj ke hře Neverending, kde uživatelům sloužila pro sdílení fotografií ze hry. Ukázalo se, že větší zábava, než hraní hry, bylo sdílení fotografií. Programátor Stewart Butterfield proměnil tuto službu na samostatný projekt, který byl spuštěn v únoru 2004. V roce 2005 byl prodán firmě Yahoo. (8) Jeho obliba u amatérských i u profesionálních fotografů nezadržitelně rostla. S počtem 5 000 000 000 fotografií se stal Flickr jedničkou na poli sociálních sítí, které slouží k tomuto účelu. (9)

V nedávné době bylo uživatelům povoleno nejen nahrávat fotografie, ale i videa. Mezi hlavní klady webu patří jednoduchá a přehledná domovská stránka, její bezchybná funkčnost, možnost provázání s dalšími webovými službami a desktopové aplikace pro nahrávání fotek. Ze záporů bych zmínil pouze strohou grafiku a občasnou nepřehlednost. (10)

Každý registrovaný člen na Flickru má možnost dát každé své vložené fotografii určitou ochranu. Rozhoduje o tom, jak bude fotografie viditelná ostatním v síti a jaký stupeň ochrany jí poskytneme. Na výběr je z několika možností (př. přátelé nebo v rámci určité skupiny).

Velmi zajímavou aplikací je služba nazývaná „Organizr“, která umožňuje na mapě světa označit místo, kde byla fotografie pořízena. To se ukázalo jako velmi praktická věc pro následné vyhledání fotek podle geografického zaměření. (11)

3.1.4 LinkedIn

Obrázek 4 Logo Flickr

Doména: www.linkedin.com

Rok spuštění: 2003

Počet uživatelů: 85 000 000

Funkce: skupiny, mobilní přístup, platforma, aplikace

„LinkedIn je profesionální sociální síť, na které se setkávají profesionálové a diskutují o svých pracovních zájmech. Mezi uživatele patří manažeři, konzultanti a odborníci z nejrůznějších oborů. Také firmy mají své účty na LinkedIn.“ (12)

Do profilu registrovaných se hlavně uvádí jejich životopis, profesní zkušenosti, obchodní partneři a vzdělání. Na těchto informacích je založen seznam přátel a obchodních partnerů, které dále využíváme pro hledání nových pracovních pozic, nabízení svých dovedností a zkušeností. Můžeme tak reagovat na pracovní nabídky a hledat nové obchodní partnery. (13)

Praktická služba je „Recommendations“, česky doporučení. V této sekci Vás může bývalý zaměstnavatel, ale i fyzická osoba, doporučit jako odborníka v určité problematice, čímž vzroste Vaše cena na trhu práce. Tyto reference je před zveřejněním ale nutné odsouhlasit hodnocenou osobou. (37)

Hledání svého budoucího zaměstnání pomocí sociálních sítí je v zahraničí považováno za zcela normální praxi. Tento způsob uplatnění na trhu nabízí velký potenciál, čehož si všimli i personalisté v České republice. Do budoucích let lze předpokládat zvýšený zájem o služby nabízené LinkedIn.

3.2 Tuzemské sociální sítě

3.2.1 Líbím se ti

Obrázek 5 Logo Líbím se ti.cz

Doména: www.libimseti.cz

Rok spuštění: 2002

Počet uživatelů: 1 400 000

Funkce: seznamka, fotoarchiv, diskuze, chat, blog, videa, videochat pomocí webové kamery, horoskopy, vlastní internetové rádio, aplikace

Zakladatel serveru Oldřich Neuberger vzpomíná: „V roce 2002 byla penetrace uživatelů s fotkou v ČR téměř nulová. Nahrávat a prohlížet fotky bylo možné pouze zpoplatněnou SMS. Na myšlence bezplatného umístění fotografie a chuti dozvědět se hodnocení, jak se líbím ostatním, Líbímseti.cz vyrostlo.“ (14)

„V roce 2006 došlo ke kompletnímu přepracování grafiky a k přidání nových služeb a aplikací. „Líbím se ti“ patří mezi nejoblíbenější servery v České republice, mezi nejčastější uživatele patří většinou studenti ve věku 15 – 27 let, ženy a muži jsou zastoupeni rovným dílem. Web zprvu sloužil pouze k výměně a hodnocení osobních fotografií, později se z něj stal i komunitní web.

„Líbím se ti“ je svými službami primárně zaměřen na poznávání nových lidí a hledání jsi partnerů, proto tento server pořádá společenské akce v reálném životě, kde se můžou členové online seznamek poznat osobně.“ (14)

3.2.2 Spolužáci

Obrázek 6 Logo Spolužáci.cz

Doména: www.spoluzaci.cz

Rok spuštění: 1996

Počet uživatelů: 1 400 000 (2008)

Funkce: stránka třídy, spolužáci, učitelé, nástěnka, fotogalerie, nástěnka, dokumenty, diskuze třídy, diskuze školy, škola

Web Spolužáci.cz slouží ke sdílení kontaktů, fotek, dokumentů bývalých i současných spolužáků. Tato sociální síť zprvu existovala jako samostatná služba, v roce 2004 byla prodána serveru Seznam.cz, se kterým je úzce provázána. Proto musí mít každý účastník funkční e-mail s koncovkou, kterou Seznam.cz nabízí (@seznam, @email, @post, @spoluzaci.cz).

Server je jakousi databází škol v České republice, která efektivně umožňuje vyhledávání současných i bývalých spolužáků podle školy nebo města, kde jsme studovali, či podle roku, ve kterém jsme studium ukončili. Nejsilnější část uživatelů jsou lidé ve věku 12 – 29 let se středoškolským vzděláním. Zastoupení žen lehce převyšuje muže. (15)

Někteří uživatelé české internetové scény vidí v používání zmíněného webu určitá rizika. Podle nich se server Spolužáci.cz jednou může stát největší databází všech občanů České republiky společně s citlivými daty, které tam lidé ochotně vkládají, a s jakousi mapou našich sociálních „pout“ ve společnosti. Licenční ujednání serveru říká, že každý uživatel sítě má právo kdykoliv svá data odstranit. Nikdo nemá však jistotu, jestli tam stejná data nebudou vrácena bez našeho vědomí osobou, která nás zná. Jak moc jsme ochotni věřit nestátní organizaci, že naše data nebudou poskytnuta třetí osobě? (16)

3.2.3 Lidé

Obrázek 7 Logo Lidé

Doména: www.lide.cz

Rok spuštění: 1997

Počet uživatelů: 3 300 000

Funkce: chat, diskuze, videa, seznamka, srazy, blogy, mobilní přístup, výuka, online rádio

Síť spuštěná v roce 1997 sloužila zprvu k vyhledávání e-mailových adres. Až v roce 2002 byla přepracována na komunitní portál. (17) Nejsilnější uživatelskou skupinu tvoří lidé ve věku 15 – 34 let s rovnoměrným zastoupením žen i mužů a každý účastník stráví na serveru přibližně 5 hodin měsíčně. (18)

Stejně jako Spolužáci.cz je web Lidé.cz úzce propojen se serverem Seznam.cz a umožňuje rychlé přechody mezi nabízenými aplikacemi. Výhodou je velmi rychlé vyhledávání partnerů. Na domovské stránce je efektivní rozcestník kde podle zadaných kritérií (pohlaví, věk, region či město) velmi snadno nalezneme osoby, které jsou našim požadavkům nejbližší. Mezi dalšími nabízenými službami je i možnost podat si vlastní inzerát, zahrát si s přáteli online hry nebo prostřednictvím SMS soutěžit o věcné ceny.

Mezi klady webu jistě patří spousta doplňkových funkcí a libovolné obohacování své nástěnky na profilu. Máme zde možnost uvádět podrobné informace o své osobě, tedy v případě, že chceme. Kladem je, že můžeme sdílet videa a to i ty, které nejsou naše. Funkce “Hodnocení profilové fotky“ nám umožňuje oznámkovat uživatelskou fotografii podle její atraktivnosti. Za klad též považuji nízkou přítomnost virů a počítačových podvodníků.

Mezi zápory je vzhled a pozadí stránek, které nemůžeme libovolně upravovat. Další problém vidím v nahrávání profilových fotografií. Ty musí projít schvalovacím procesem, který trvá nejméně 24 hodin. Pokud fotografie nespĺňuje kritéria poskytovatele, nebude na náš profil nahrána.

4 Fenomén Facebook

4.1 Historie Facebooku

Tento web byl spuštěn v únoru 2004. Ze začátku se jmenoval Thefacebook, později byla předpona odstraněna a zůstal jen Facebook (dále jen FB). Zakladatel sítě je tehdy devatenáctiletý Mark Zuckerberg se svými dvěma spolubydlícími (Dustinem Moskovitzem a Chrisem Hughesem) ze studentské koleje. S finanční pomocí od Eduarda Saverina se tato nová síť snažila více sblížit všechny vysokoškolské studenty. (19)

Před vznikem FB byly všechny sociální sítě zaměřené na hledání nových přátel. Mark Zuckerberg se snažil pomocí svého projektu zmapovat současné i bývalé přátele z reálného života a vytvořit jakýsi „sociální graf“, který se měl stát efektivním nástrojem pro šíření informací. (20)

Užívání FB bylo ze začátku výsadou studentů Harvardské univerzity, pro aktivaci profilu bylo nutné mít platný e-mail s koncovkou univerzity. Již dva měsíce od spuštění si FB získal značnou oblibu a k síti byly připojeny i další univerzity (Stanford, Columbie, Yale). V roce 2006 se k FB připojily i některé velké společnosti a od 11. srpna 2006 se FB stal přístupným všem zájemcům o profil. Jedinou podmínkou bylo dovršení minimálně 13 let věku. (21) To mělo za následek raketový vzestup. V roce 2008 překonal FB svým počtem registrovaných členů MySpace, který byl do té doby jedničkou na poli internetových sociálních sítí.

4.2 Charakteristika Facebooku

Ke vstupu do sociální sítě FB stačí pouze aktivní e-mail a dobře zvolené heslo. Krátce po registraci jsou uživatelé vyzváni k vyplnění dotazníku o své osobě, samozřejmě pokud chtějí - tato data jsou nepovinná. Je vhodné uvádět své pravé jméno, které lépe poslouží k vyhledávání přátel, pak již nic nebrání v plném užívání této sítě.

Dalším logickým krokem je vytvoření si vlastního seznamu přátel. Jedná se o oboustranný proces, kde jedna ze stran podá žádost o seznámení a druhá musí tuto žádost přijmout. Stránky obsahují i aplikaci intuitivního vyhledávání, kde mohou být přátelé

vyhledávání podle školy, zájmů, geografických lokalit nebo podle provázanosti přátel, které mají ve svém profilu. (22)

Při každém přihlášení do sítě FB se otevře domovská stránka, sloužící jako velká „nástenka“, na které se shromažďují odkazy, příspěvky, aktuality od našich přátel nebo nás samotných. Tuto stránku má každý uživatel stejnou, společně se svým profilem.

Základní funkce, které FB nabízí, jsou velmi obdobné jako u ostatních sociálních webů: chat, zeď, blog, skupiny, kalendář, platforma, mobilní přístup, video, fotoarchiv, žádosti o přátelství. Rozdíl je v aplikacích, poskytovaných třetí stranou. Jedná se o nejrůznější online hry, ankety, kvízy, horoskopy apod. Tyto služby jsou vytvořeny a integrovány do stránek FB jinými vývojáři, některé jsou zpoplatněny, jiné zcela zdarma.

Recenzent serveru Irecenze.net Pavel Králíček hodní FB velmi kladně. Jeho největšími výhodami shledává: geniální uživatelskou přívětivost, ohromnou uživatelskou základnu, jednoduchost a čistotu grafiky, množství aplikací třetích stran, možnost filtrovat zobrazené novinky a tvoření seznamů přátel. Za zápor považuje jeho návykovost. (23)

4.3 Nejoblíbenější aplikace na Facebooku

Na sociální síti FB najdete nepřeberné množství her a aplikací, které slouží hlavně k pobavení uživatelů. V této kapitole představím ty, které sklízají největší úspěch. V uvedených hrách je možnost si za peníze koupit vylepšení a některé úlevy. Z těchto peněz profitují vývojáři dané hry.

Lollipop – česky „lízátko“. Jedná se o hru, kde každý účastník má své lízátko, které má omezený počet olíznutí. Při dosažení daného počtu olíznutí se hráči otevřou další lízátka.

Collect hearts – obdobný princip jako u Lollipop, s tím rozdílem, že hráč má kartičku, na které se sbírají srdíčka.

Friend facts – česky „fakta o přátelích“. Uživatel odpovídá na otázky, které se týkají jeho přátel. Otázky se zobrazují náhodně, za zodpovězení se připisují stříbrné mince, které následně poslouží k odkrytí odpovědí dalších zúčastněných.

Friends for sale – česky „přátelé na prodej“. V této hře si virtuálně kupujete kamarády. Ceny kamarádů se pohybují od 100 000 až po biliony dolarů. Naše cena je závislá na tom, jak moc si nás ostatní kupují - čím větší poptávka, tím je naše cena vyšší.

Koupených přátel můžeme mít neomezeně. Peníze na zakoupení dalších přátel vyděláváme zadáváním nejrůznějších úkolů, po jejich splnění se připisují body oběma stranám.

Pet society – česky „zvířecí společnost“. Ve hře si sami vytvoříme zvířátko, které má své potřeby a o které se musíme starat. Se zvířátkem se soutěží na závodech a v různých sportovních disciplínách. Z výher pak plynou peníze, které poslouží na nákup stravy, bydlení, interiéru, zábavy, květin apod.

Typing maniac – tato aplikace prověří vaší dovednost psaní na klávesnici všemi deseti prsty. Hra je na čas, kde shora na monitoru padají slova, které musíme co nejrychleji napsat. S přibývajícimi úrovněmi se hra zrychluje.

Mafia wars – v této online hře se vžijete do role mafiána. Cílem je nalákat co nejvíce přátel do své mafiánské rodiny, kupovat si zbraně a plnit úkoly.

Where I've Been – díky této aplikaci se můžete svým přátelům pochlubit, které země, památky, města apod., jste navštívili. Aplikace spolupracuje s Google Maps.

We're Related – aplikace pomáhá sestavit rodokmen a zjistit, zda nejste příbuzní s někým na FB.

Pilsner Urquell – jinak taky „pošli Plzničku“. Aplikace byla vyvinuta za pomoci Plzeňského pivovaru. Zde můžeme přátelům posílat virtuální piva. Aplikace vyhotovuje žebříčky námi odeslaných a přijatých piv s propočtem, kolik máme promile alkoholu v krvi.

Flixster – aplikace, týkající se kinematografie. Program využíváme ke komentování a hodnocení filmů. Máme přehled o filmech, na které se dívají naši přátelé, novinkách apod.

Graffiti – tato aplikace umožňuje vytvořit si svůj vlastní obrázek. (24)

4.4 Facebook v číslech

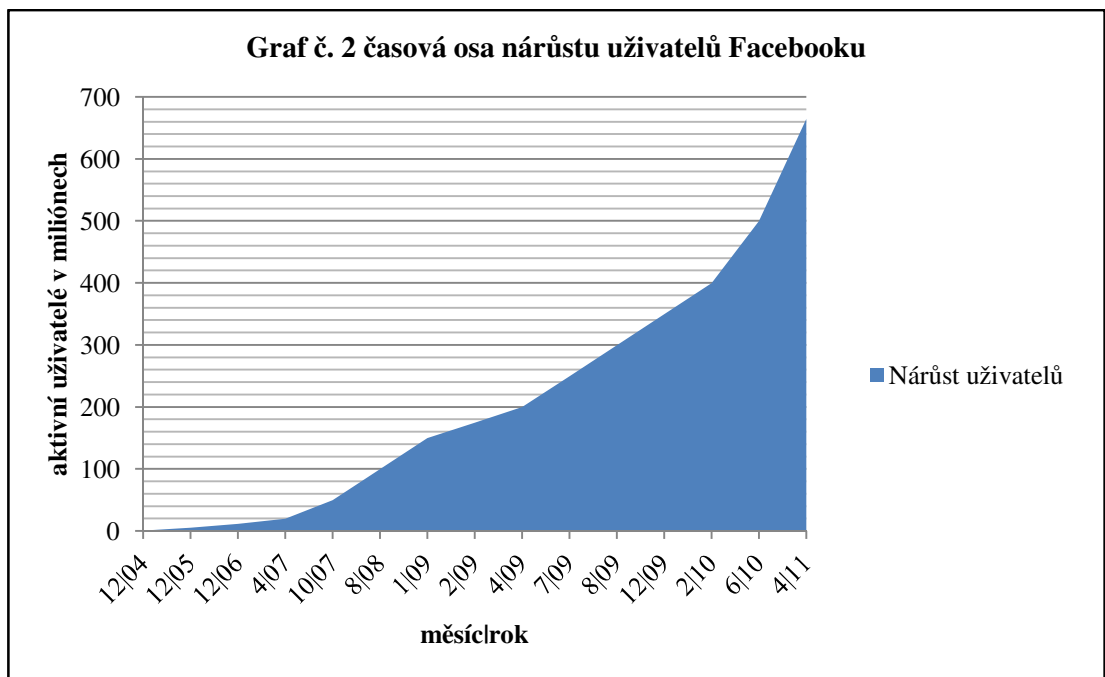
Na oficiálních stránkách FB k lednu 2011 jsou uvedeny tyto statistické údaje (25):

- 500 miliónů aktivních uživatelů
- 50 % uživatelů se přihlásí na FB v každý den
- průměrný uživatel má 130 přátel
- lidé tráví více než 700 miliard minut měsíčně na FB
- průměrný uživatel je spojen s 80 skupinami nebo událostmi
- Průměrný uživatel vytvoří 90 ks obsahu každý měsíc

- FB je dostupný v 70 jazykových variacích
- 70 % uživatelů není ze Spojených států
- lidé na FB instalují 20 miliónů aplikací každý den
- více jak 2,5 miliónů webů si začlenilo FB do svých stránek
- právě teď je na FB připojeno 200 miliónů uživatelů pomocí mobilních zařízení
- lidé používající mobilní zařízení jsou dvakrát aktivnější
- 200 miliónů operátorů z 60 zemí světa podporuje FB na svých mobilních zařízeních

4.5 Časová osa Facebooku

Časovou osu si můžeme představit jako životopis konkrétního webu. Jak je možné vidět na grafu č. 2, obliba Facebooku v posledních letech raketově vzrostla. Kde se tato hranice uživatelů zastaví, ukáže budoucnost.

Zdroj: <http://www.facebook.com/press/info.php?timeline>

5 Rizika sociálních sítí

V následujících kapitolách bych Vám rád představil některé z rizik, která jsou spojená s užíváním sociálních sítí. Rizika jsou dosti vysoká, využívají totiž základního sociálního kamene, kterým jsou naši přátelé. Jelikož svým známým a přátelům někdy až bezmezně věříme, ztrácíme na jejich doporučení svou dávku opatrnosti a někdy se až bezhlavě pouštíme do nejrůznějších rizik, na které bychom za normálních okolností ani nepomysleli.

Obecně platí, že čím méně toho o sobě na jakékoli sociální síti vyplníte, tím méně se Vám může stát. Nejčastěji je zveřejněný obsah zneužit pro vytváření falešných identit nebo ke kyberšikaně.

Podle serveru bezpecnyinternet.cz bychom měli nejen při užívání sociálních sítí, ale i internetu obecně, dodržovat tyto zásady (38):

- 1) Neuvádějte na veřejném profilu telefonní číslo nebo adresu.
- 2) Neposílejte nikomu svoji intimní fotografii, nikdy nevíte, kde se může objevit.
- 3) Udržujte hesla (k e-mailu i jiná) v tajnosti, nesdělujte je ani osobě blízké či kolegovi v práci.
- 4) Nikdy neodpovídejte na neslušné, hrubé nebo vulgární e-maily a vzkazy.
- 5) Nedomlouvejte si schůzku přes internet, aniž byste o tom řekli někomu jinému.
- 6) Nevěřte každé informaci, kterou na internetu získáte.
- 7) Když s někým nechcete komunikovat, nekomunikujte.
- 8) Nesdělujte informace typu, kdy jedete na dovolenou, po návratu by Vás mohlo čekat překvapení v podobě vykradení bytu.
- 9) Při používání webové kamery buďte obezřetní, kdokoli může na druhé straně hovor nahrávat.
- 10) Než cokoli potvrdíte, přečtěte si podmínky užívání.

5.1 Ztráta osobních dat

Denně je ze sociálních sítí ukradeno desítky identit, aniž by o tom jejich vlastníci věděli. Většina údajů, které o sobě vyplňujeme do svých profilů na sociálních sítích, mají sloužit jako informativní složka jen pro naše přátele. Musíme si uvědomit, že to, co o sobě zveřejníme na internetu, už nejde vzít zpátky, a proto bychom měli důkladně zvážit, co na sebe světu prozradíme.

5.1.1 Jak se získávají data

O svá osobní data můžeme přijít, aniž bychom o tom věděli. Můžeme říci - má data jsou v bezpečí - mám neveřejný profil, omezení zobrazování fotografií, mé příspěvky se zobrazují jen lidem, které jsem označil za své přátele. To vše je správné, ale mnohdy to nestačí. Často si neuvědomujeme, že stačí taková maličkost, jako je vyplnit nějaký kvíz, spustit různé aplikace či hrát hru.

Než se spustí námi požadovaná služba, zpravidla musíme odsouhlasit přístup externí aplikace do svého profilu. Drtivá většina uživatelů se nad povolení ani nepozastaví a přístup odsouhlasí. Tímto jediným kliknutím myší ale povolí jak samotné aplikaci, tak jejich tvůrcům, se volně pohybovat po jejich profilu. Strategie je jednoduchá - jde o to vytvořit tak atraktivní aplikace nebo hry, aby si je spustilo co nejvíce uživatelů sociálních sítí a tím došlo k získání co největšího množství informací právě o těchto uživatelích. Nutno zmínit, že málokterý uživatel po ukončení aplikace zpětně zamezuje přístup do svého profilu, většina lidí ani neví, že by něco takového měli dělat. Aplikace, které mají z minulosti od nás udělené svolení, se mohou volně pohybovat po našem profilu a sbírat data i nadále, aniž bychom o tom věděli. (27)

Dalším častým způsobem, jak získat naše data, je pouhé užívání sociální sítě. Zde se přes nejrůznější odkazy, reklamy a nabídky dostaneme na stránky, které jsou často vzhledově identické s naším sociálním webem. Tyto portály z nás pod záminkou náhlého odhlášení či nepředvídatelné chyby vymůžou naše přihlašovací jméno s heslem. (28)

Velké nebezpečí spočívá též ve stahování nejrůznějších komprimovaných souborů, po jejichž následném rozbalení se automaticky spustí program, který krade námi uložená hesla v počítači a odesílá je tvůrci programu.

5.1.2 Zneužití soukromých dat

Většinu lidí si položí otázku: „K čemu to ostatním bude?“. Pravda je taková, že se stáváte marketingovým nástrojem. Pomocí ukradených dat se tvoří databáze potencionálních zákazníků, za které jsou ostatní firmy ochotny zaplatit nemalé peníze.

Většina uživatelů sociálních webů uvádí ve svých profilech informace, jako jsou věk, telefon, e-mail, adresu trvalého bydliště, zájmy apod. Tyto informace stačí firmě, aby si vybrala svou cílovou skupinu a někdy až vtíravým způsobem jim vnutila své produkty. Není výjimkou, že poškozeným dostává reklamy a nabídky se svou fotografií společně s kontakty a jmény svých přátel, který výrobek nebo službu vyzkoušeli a byly s ní nadměru spokojeni.

Další důvody, proč se kradou osobní data, jsou různá, může se jednat o sledování určité skupiny lidí, rozesílání Spamů, kriminální činnost apod.

Skutečné případy

V roce 2008 byly ukradeny neznámým hackerem fotografie ze sociální sítě Líbímseti.cz. Jednalo se o velmi choulostivé snímky 1 138 slečen na 11 587 fotografiích. Člověk vystupující pod přezdívkou R.A.D.Y. obešel bezpečnostní zabezpečení tohoto serveru a ihned po stažení fotky zveřejnil na volně přístupných stránkách. (40)

Velkému skandálu v roce 2010 čelila jedna z největších sociálních sítí Facebook. Odcizený obří soubor o velikosti 2,8 GB obsahující informace o 100 miliónech uživatelů se objevil volně ke stažení na pirátských serverech. Soubor obsahoval jména a webové adresy profilů. Na těchto adresách bylo možno dohledat telefonní čísla, datum narození a adresy uživatelů. (41)

5.2 Kyberšikana

Kyberšikana je jedna z forem normální šikany, kde se za použití informačních telekomunikačních technologií (mobilní telefony, internet, e-maily, logy atd.) snažíme danou osobu zesměšnit nebo ponížit.

Nejčastějším způsobem tohoto druhu šikany je zasílání urážlivých, výhružných a ponižujících SMS zpráv nebo e-mailů. Jeden z dalších projevů kyberšikany je vytváření nejrůznějších webů nebo blogů, zaměřených proti určité skupině lidí či jednotlivci, krádeže

identity a jejich zneužití, ztrapňování pomocí falešných profilů, vyloučení z virtuální komunity, zveřejňování cizích tajemství, provokování a napadání.

Kyberšikana může sloužit i k posilování tradiční šikany. Nejčastějším způsobem je natočení zesměšňujícího materiálu na mobilní telefon a jeho následné umístění na internet. Tato forma šikany je velmi nebezpečná, jelikož se ve většině případů jedná o ponižující scény, které mohou dotyčné osobě způsobit celoživotní trauma.

5.2.1 Specifické znaky kyberšikany

Anonymita útočníků

V prostředí internetu je pro oběť těžké odhalit identitu útočníka, neboť agresori zpravidla vystupují pod svými přezdívkami, falešnými e-maily, čísly mobilních telefonů, adresami apod. Pro agresora není žádný problém vytvořit si několik falešných identit najednou, což pak jen posiluje jeho sebevědomí a pocit nepolapitelnosti. Tato skutečnost většinou vede ke stále se zvyšujícím útokům a zkoušení drsnějších metod šikany.

Mnoho útočníků neví, že s pomocí vhodné informační technologie lze jejich identitu odhalit. Přesto český právní systém mnoho z projevů kyberšikany nijak neřeší. Poškození proto nemohou vždy počítat s pomocí výkonných orgánů.

Profil útočníků a obětí

Předepsaný profil útočníka neexistuje, protože nezáleží na pohlaví, věku, sociální skupině, fyzické síle apod. K tomu, aby se někdo stal agresorem, postačí základní znalosti informační a komunikační technologie. Výzkumy (Univerzity Antverpy (2005-2006), Li (2007), Dehue (2008)) ukazují, že útočníky se stávají jedinci, kteří tráví na internetu velkou část svého volného času bez dohledu rodiny. Častěji se jimi stávají chlapci s dobrým sociálním statutem. Zajímavé je, že útočníky se stávají lidé, kteří se sami staly obětí kyberšikany nebo byly jejich pozorovateli.

Šikanovanými se nejčastěji stávají děti (díky své nevinosti a důvěřivosti), které jsou závislé na komunikační technologii. Tyto oběti mají velmi málo kamarádů ve skutečném světě a tento deficit se snaží kompenzovat v prostředí internetu. Častěji se obětí kyberšikany stávají jedinci, kteří mají zkušenost s tradiční šikanou. Uživatelé sociálních webů mají větší náchylnost ke kyberšikaně než běžní uživatelé internetu. Může za to

skutečnost, že lidé na sociálních sítích ztrácejí svou obezřetnost, často uvádějí svá osobní data a sdílejí fotografie s lidmi, které neznají.

Místo a čas útoku

Největší rozdíl mezi kyberšikanou a tradiční šikanou je v prostředí, kde se s ní oběť může setkat. Zatímco u tradiční šikany lze místo předvídat (často se jedná o prostředí hřišť, parků nebo školy), kyberšikana si nás najde i v bezpečí domova, v jakoukoliv denní i noční dobu a z tohoto důvodu je ji těžké předcházet.

Lidé se na webu chovají jinak

Většina lidí ve svých profilech udává falešné informace o své osobě a záměrně tak manipuluje s těmi, kteří jsou ochotni s nimi komunikovat. Na druhou stranu existuje velká skupina lidí, která je ochotna se na internetu bavit o citlivých tématech a svěřovat svá tajemství lidem, se kterými se ve skutečném životě nikdy nepotkali. Někteří pod závojem beztrestnosti a anonymity zkoušejí věci, na které by v reálném životě neměli odvalu. Většinou se jedná o vydírání, vyhrožování a útočení na své známé nebo na náhodně vybrané osoby.

Virtuální komunikace je daleko snazší než ta v reálném životě. Na internetu můžu chatovat, s kým chci, o čem chci, jak dlouho chci a po omrzení kdykoliv od komunikace odstoupit, popř. zrušit svůj profil a založit si jiný. Tato skutečnost narušuje představu o komunikaci a řešení problémů ve skutečném životě. Pokud si jedinec osvojí návyky z virtuální komunikace, těžko s nimi vystačí i v reálném životě. To mívá za následek, že jedinci zklamáni ze vztahů v životě, se rychle vrací ke svému oblíbenému počítači a přidávají se k nejrůznějším rizikovým skupinám.

Útočnickovo publikum

Agresorovi někdy i neúmyslně pomáhají cizí lidé a to tím, že ponižující a zesměšňující videa sami dále rozesílají po internetu, bez ohledu na to, co za následky to může mít. Lidé, kteří takové e-maily šíří dále, sami přispívají ke zvyšování intenzity útoků a tím zhoršují dopady kyberšikany na oběť.

Dopady není snadné rozpoznat

Kyberšikanu je velmi těžké odhalit, jelikož je zde absence fyzického poškození a oběť trpí spíše po psychické stránce. Týraní většinou o svých problémech s okolním světem nemluví a uzavírají se do sebe, ať je to z důvodů studu nebo strachu. Oběť tak na problémy zůstává sama, což může vyústit k fatálním závěrům. (29)

Skutečné případy

Hope Witsell, studentka 7. třídy na floridské základní škole, spáchala sebevraždu poté, co se stala obětí sextingu (elektronické rozesílání textových zpráv, fotografií či videí se sexuálním obsahem).

Ghyslain Raza se nechtěně stal mediální hvězdou poté, co byl zveřejněn videozáznam, kde předvádí bojovou scénu z velkofilmu. Díky své nadváze a neobratnosti se stal obětí kyberšikan. Ghyslain utrpěl psychický otřes a musel být podroben dlouhodobému léčení.

Na základní škole v Ostravě – Porubě si jeden žák pomocí mobilního telefonu nahrával, jak jeho kamarád bije a kope do svých spolužáků. Posléze si žáci celé školy tento záznam rozesílali mezi sebou. (42)

5.3 Cyber grooming

„Jako cyber grooming (child grooming, kybergrooming) se označuje chování uživatelů internetových komunikačních prostředků (chat, ICQ, Skype atd.), kteří se vydávají za jinou osobu s cílem vylákat nezletilého komunikujícího, sexuálně ho obtěžovat či zneužít. Cílem nemusí být pouze sexuální zneužití, ale také manipulace dítěte vedoucí například k projevům terorismu (dítě se ve jménu víry stává teroristou).“ (30)

5.4 Cyberstalking

Pachatelé stalkingu neustále vyžadují pozornost své osoby. Svě oběti zasypávají SMS zprávami, nechtěnými e-maily, dárky, telefonáty nebo posílají vzkazy na nejrůznější blogy. Za použití informační a komunikační technologie hovoříme o cyberstalkingu.

Útočník se snaží o jakýkoliv kontakt nebo odpověď od pronásledované osoby. Pokud se útočnickovo snažení nevyvíjí podle jeho představ, zprávy se mění na ponižující, urážející a zastrašující. Oběť pak žije s pocitem strachu o své vlastní bezpečí. (31)

5.5 Zdravotní rizika

5.5.1 Zrak

Potíže spojené se zrakem přiznává 70 % pravidelných uživatelů počítačů. Důvodem je vysoká zraková náročnost, která je nutná při přizpůsobování zrakového aparátu na jeden bod, v našem případě se jedná o monitor počítače.

Již po několika hodinách se začnou projevovat potíže, nejčastěji se jedná o zhoršení funkce zrakového aparátu, pálení očí, bolesti hlavy, tlak v oblasti očí, nadměrné slzení nebo poškození optického nervového systému. (32)

Zrak je jeden z nejdůležitějších smyslů člověka. Měli bychom proto dodržovat určité zásady. Zdravotní problémy jsou totiž velmi nepříjemné a často bolestivé. Do těchto zásad zahrnujeme (34):

- vhodné osvětlení – Je důležité mít dostatečně osvětlený pracovní prostor.
- monitor – Vhodnější je používat spíše LCD monitory, než klasické CRT, a používat dostatečnou velikost. Nadměrný jas unavuje oči, proto je dobré nastavit jas podle podmínek, ve kterých aktuálně pracujeme.
- vzdálenost – Optimální vzdálenost je cca. 60 cm od monitoru a cca. 40 cm od klávesnice. S tím je pak spojené i správné držení těla.
- mrkání - Osychání oční rohovky je možné zabránit častějším mrkáním či očními kapkami, eliminujeme tím na minimum pocit řezání a škrábání očí.
- odlesky – odstranit z blízkého okolí lesklé předměty a plochy, pro uživatele brýlí se doporučuje používat kvalitní antireflexní skla
- spánek – Nejlepší rehabilitací je dostatečný spánek. Nedostatek spánku způsobuje rychlejší unavitelnost očí.

5.5.2 Nesprávné sezení

Při práci nebo zábavě na počítači je důležité správné držení těla a vhodné ergonomické židle. Lidské tělo není přizpůsobeno k dlouhodobému sezení, proto si často začneme ulevovat v krkolomných pozicích, které mají za následek potíže v oblasti šíje a zádočných svalů. Objevují se deformace páteře, bolesti hlavy, stlačená stehna mají za následek vznik křečových žil. Absence pohybu a zdravého přísunu potravy má za následek rapidní nárůst obezity.

5.5.3 Špatné osvětlení

Důležitý je dostatečný přísun denního světla nebo zajištění lamp, které toto světlo napodobují. Není vhodné používat příliš zářivky, kvůli kmitání, ideálnější je klasická žárovka. Nedostatečné osvětlení může vést ke změnám v látkové výměně, změně krevního obrazu nebo k projevům podráždění a stresu. (33)

5.5.4 Syndrom karpálního tunelu

Jeden z nejznámějších a nejčastějších zdravotních problémů spojených s užíváním počítačů je syndrom RSI (repetitive strain injury). V České republice je toto onemocnění známé spíše pod názvem „Syndrom karpálního tunelu“ nebo „zranění způsobená opakovaným napětím“.

Jedná se o poškození, která vznikají prací v neergonomickém prostředí. Nejčastěji bývají přetěžovány ruce, zápěstí, lokty a části ramen. Syndrom RSI popisují odborníci jako důsledek intenzivního stisku určitého nástroje, se kterým se provádí drobné a opakované pohyby. Při této aktivitě dochází k zanícení obalů šlach, což se projevuje silnou bolestivostí, a může si ve svém důsledku vyžádat až operativní zákrok. Nebezpečí této nemoci si ze začátku ani neuvědomujeme, jelikož za vznikem nemusí vždy stát silově náročné pohyby. Největší příčinou je nedostatek relaxace.

Nejčastější chybou při využívání výpočetní techniky, dělají ti uživatelé, kteří mají sklony opírat zápěstí o hranu stolu. Ruka se následně dostává do polohy, která není pro ní z fyziologického hlediska přirozená, čímž dochází k přetěžování především zápěstí, ale i prstů. Proto je nezbytné v pravidelných intervalech paže nadzvedávat. Tímto pohybem uvolníme zápěstí a docílíme nezbytného prokrvení. (39)

6 Empirická část

6.1 Předmět výzkumu

V praktické části této bakalářské práce se věnuji fenoménu sociálních sítí na internetu a jejich užívání učňovskou mládeží. Sociální weby jsou díky velkému množství dat a informací pro mládež velmi atraktivní a zábavné. Cílem této části je zjistit, jaké procento žáků vlastní profil na sociální síti. Zmapuji nejoblíbenější weby u našich adolescentů a jejich hlavní aktivitu na nich. Dále jsou zde uvedeny důvody založení profilů a celkovou spokojenost s nabízenými službami.

6.2 Metoda výzkumu

Zvolil jsem kvantitativní metodu sběru dat, a to konkrétně dotazník. Dotazník byl respondentům poskytnut v tištěné podobě. Skládá se z dvaceti pěti otázek, z nichž devatenáct je uzavřených, čtyři otázky jsou kombinované a dvě otevřené.

Je nutno zmínit, že každý respondent mohl odpovídat jiným způsobem. Podíl na výpovědní hodnotě dotazníku měly i okolní jevy, jako hluk či počasí, ale i vnitřní okolnosti nebo potřeby, jako jsou např. zdravotní stav, nálada nebo soustředěnost dotazovaných.

6.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Ve výzkumném vzorku je celkem 101 participantů z toho 41 mužů a 60 žen. Věková struktura a zaměření je následující:

Muži:	15 let – 8	Ženy:	15 let – 3	Učební obory:	prodavačka – 25
	16 let – 12		16 let – 22		kuchař/číšník – 36
	17 let – 11		17 let – 29		automechanik – 22
	18 let – 10		18 let – 6		kosmetička – 18

Dotazníky byly rozdány na Středním odborném učilišti, Prokopa Velikého 640, Domažlice. Dotazovaní byli studenti několika učebních oborů a to v různých ročnících, aby bylo dosaženo co možná nejširšího zkoumaného vzorku. Jedinou podmínkou bylo mít internetové připojení doma.

6.4 Stanovení hypotéz

Ve svém výzkumu předpokládám:

- všichni dotazovaní budou aktivními uživateli sociálních sítí
- dotazovaní svůj profil aktivují nejméně jedenkrát za den
- nejoblíbenější sociální síť bude Facebook
- většina uživatelů se o existenci sociálních sítí dozvěděla od přátel
- největším důvodem založení profilů bude komunikace s přáteli
- většina respondentů bude spokojena s nabízenými aplikacemi
- prázdniny dokážou adolescenti trávit bez aktivace své sociální sítě
- partnery si hledají spíše v reálném životě než na internetu
- většina bude mít na svém sociálním webu i členy rodiny nebo příbuzné

6.5 Výsledky výzkumu

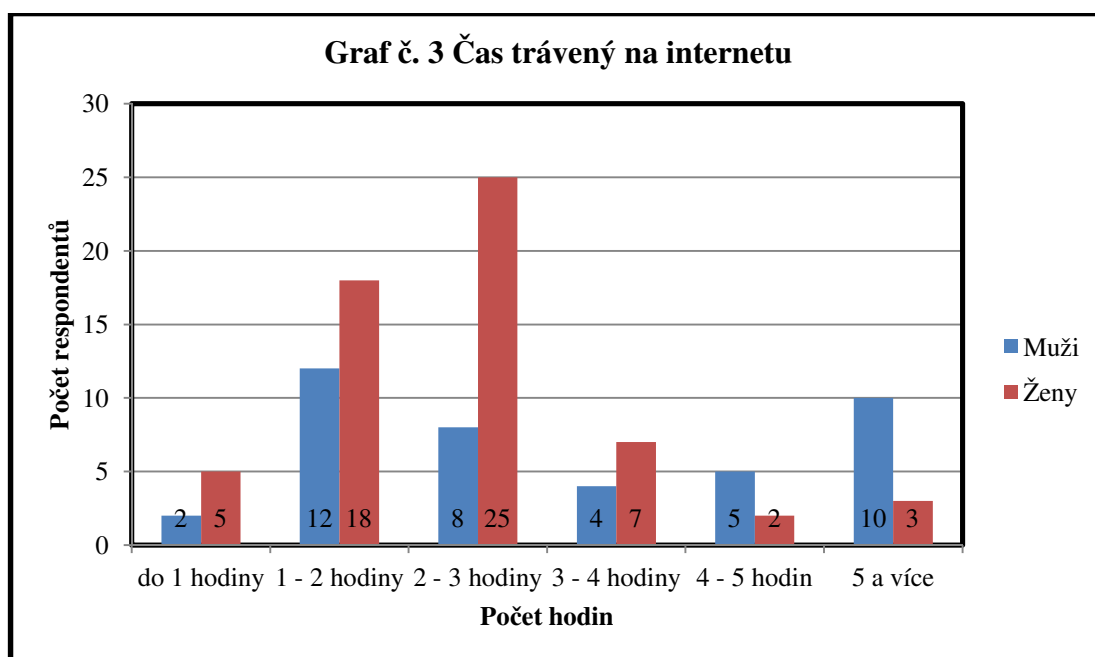
Kolik času trávíš denně na internetu?

Všichni dotázaní respondenti stráví na internetu každý den minimálně jednu hodinu. Nejčastější odpovědi v počtu strávených hodin na internetu byly:

1- 2 hodiny, muži z celkového počtu 12 a ženy 18

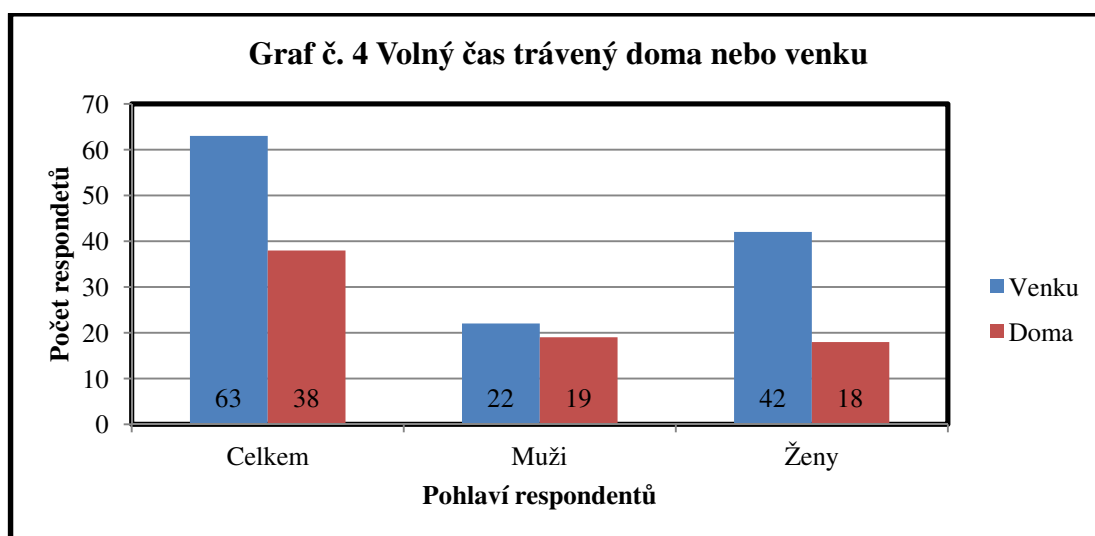
2- 3 hodiny, muži z celkového počtu 7 a ženy 25

Alarmující byla odpověď v kolonce 5 a více hodin, kde 10 mužů z celkového počtu 41 uvedlo, že tráví na internetu téměř veškerý svůj volný čas. Zde bych doporučil více volnočasových aktivit mimo média. Zároveň se tímto zjištěním otevírá prostor pro další zkoumání příčin a následků tohoto jevu.

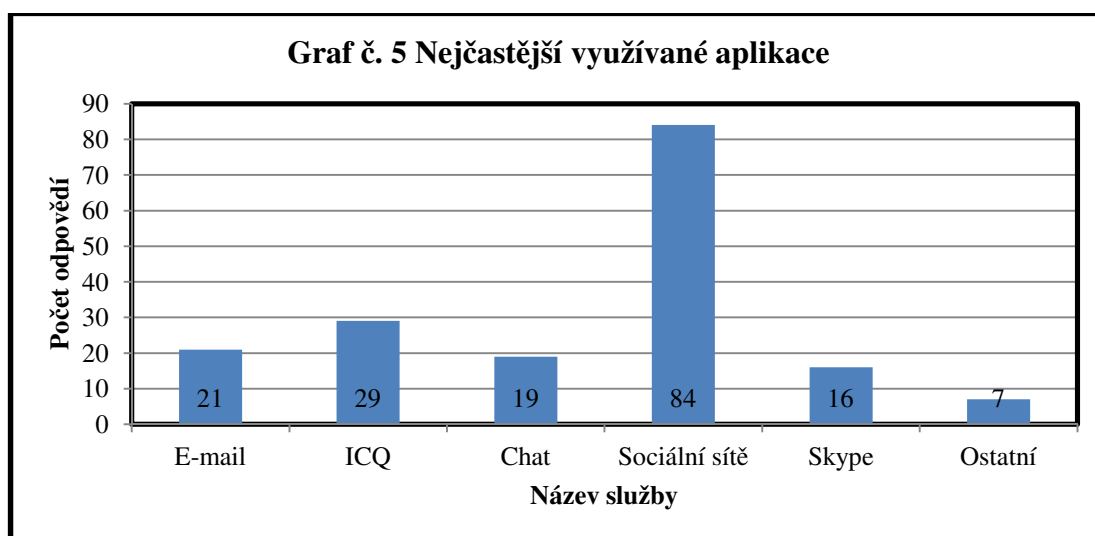
Trávíš více času doma u internetu nebo s přáteli venku?

Z výzkumu vyplývá, že 63 % dotázaných stráví více času venku, než doma na internetu. Nejlépe dopadly ženy, které ve 42 odpovědích dávají přednost trávení svého volného času jinými aktivitami, než je internet. Tento fakt může být způsoben tím, že na dotazníky odpovídali jedinci, kteří bydlí ve větším městě a mají snazší přístup ke kulturním aktivitám nebo sportovním akcím. Možná by tento výzkum dopadl jinak, kdybych prováděl výzkum v menších obcích, kde tyto aktivity nejsou možné.

Které aplikace či portály využíváš nejčastěji?

Nejčastěji využívanými službami na internetu jsou beze sporu sociální sítě. Je nutno podotknout, že služby nebo portály jako takové nepoužívají adolescenti izolovaně, ale zpravidla se věnují několika službám současně.

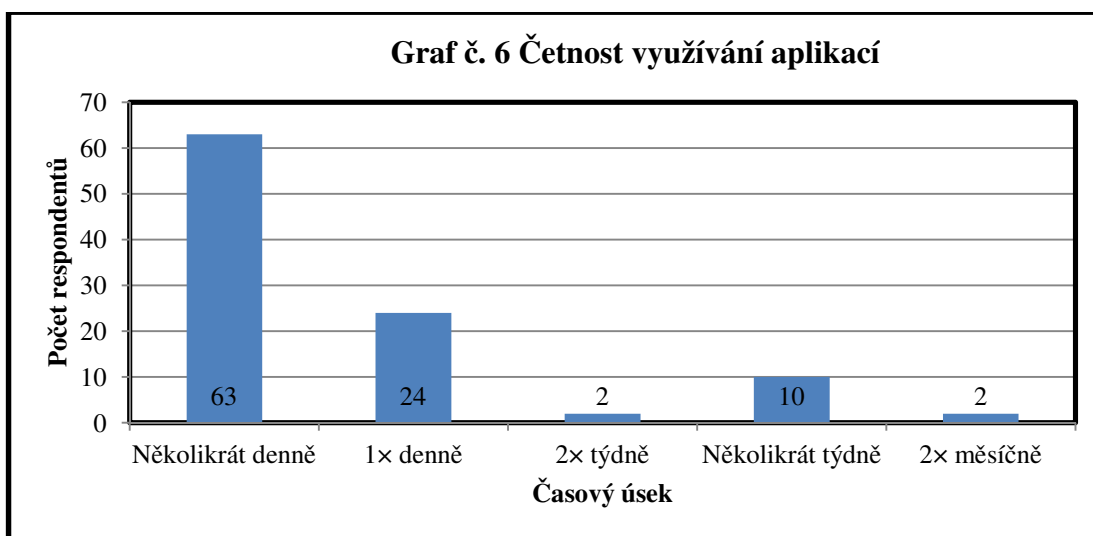

Pokud ano, jak často?

Tato otázka je úzce spjata s předchozí. Zde jsem se snažil zjistit jak často dotazovaní využívají tyto nabízené služby. V dotazníku mohli respondenti uvést mimo jiné možnosti: 1× za týden, 1× za měsíc nebo několikrát měsíčně. Tyto odpovědi však nikdo neoznačil, proto nejsou v grafu č. 6 uvedeny.

Nejčastěji uváděná možnost byla několikrát denně a to v poměru:

36 odpovědí u žen a 27 odpovědí u mužů.

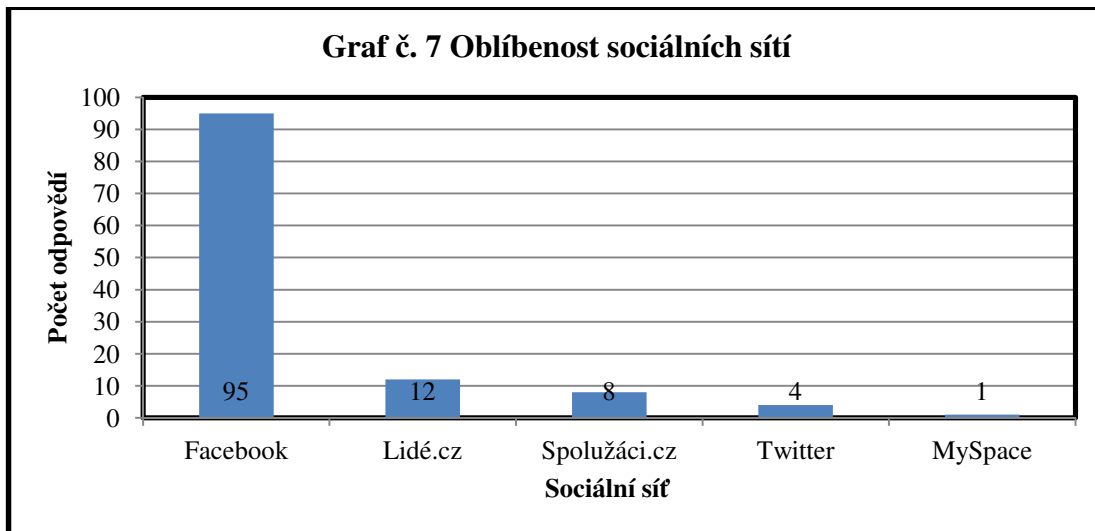
Máš svůj profil na některé sociální síti?

Ze všech dotázaných uvedlo 99 % adolescentů vlastnictví svého profilu na některém sociálním webu typu Facebook, Twitter apod.

Pouze jeden muž odpověděl záporně, ale přesto přiznal využívání komunikačního portálu ICQ a e-mailových schránek.

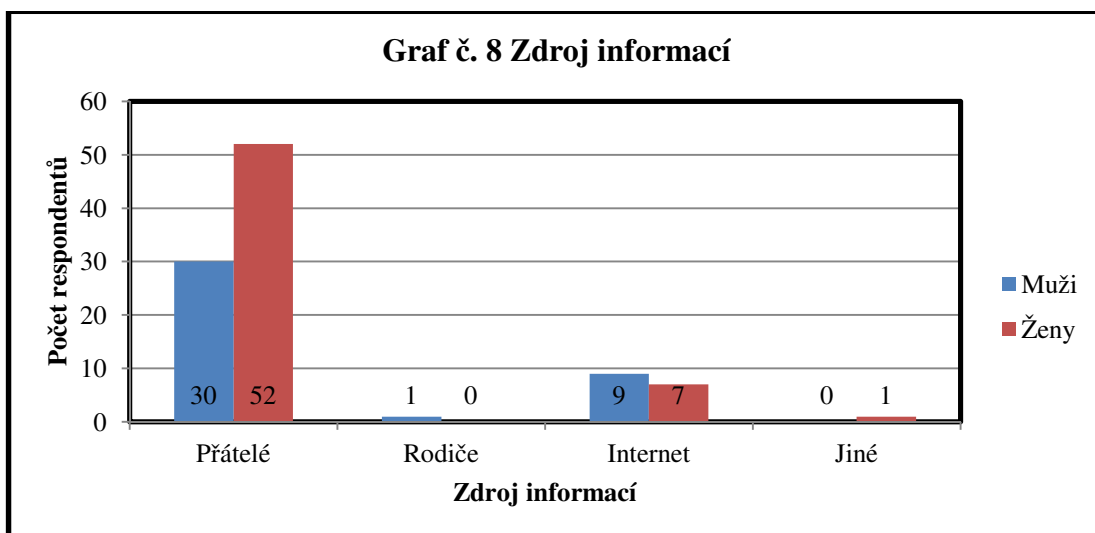
Kterou sociální síť upřednostňuješ?

Z mého výzkumu vyplývá, že jednoznačně nejoblíbenější sítí v České Republice je Facebook. Na druhém pomyslném stupínku skončily Lidé.cz a následně server Spolužáci.cz. Někteří dotazovaní využívají více webů současně.

Kde ses poprvé o sociálních sítích dozvěděl/a?

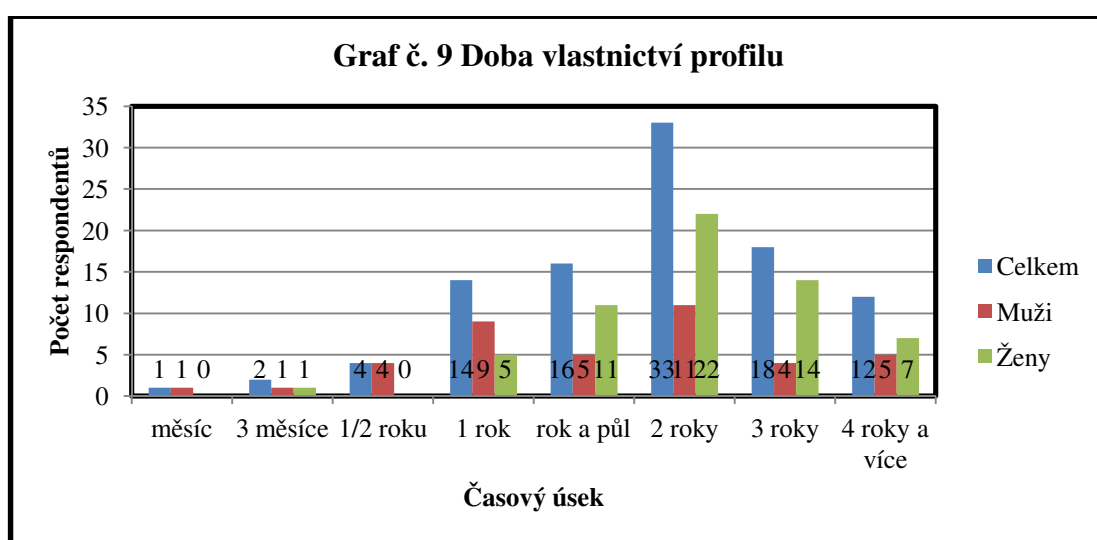
Z celkového počtu dotázaných odpovědělo 82 % respondentů, že se o existenci sociálních sítí dozvědělo od přátel. Jen 16 % dotázaných získalo informace z internetu. Jako jiné zdroje byly uvedeny sourozenci. Na tomto případu je vidět, jak dokonale funguje osobní reklama.

Jak dlouho máš profil na sociální síti?

Nejčastější odpovědí ohledně doby, po kterou adolescenti využívají svůj profil na sociální síti, byla možnost dva nebo tři roky.

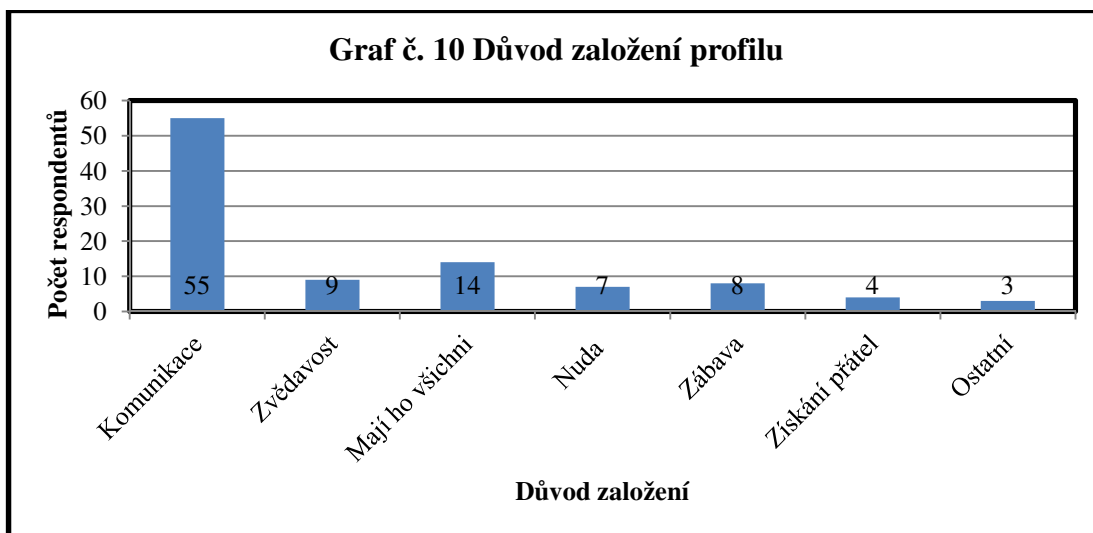
Drtivá většina adolescentů si profil vytvořila ve věku, kdy ještě nedovršila 15 let věku a tím pádem nebyla trestně odpovědná. V těchto případech se často vyskytuje kyberšikana, kyberstalking apod. Osobně si myslím, že je to do určité míry způsobeno nedostatečnou informovaností. Děti si v mnoha případech vůbec neuvědomují, že konají něco špatného, či dokonce trestného.

Proč ses rozhodl/a založit si na nich profil?

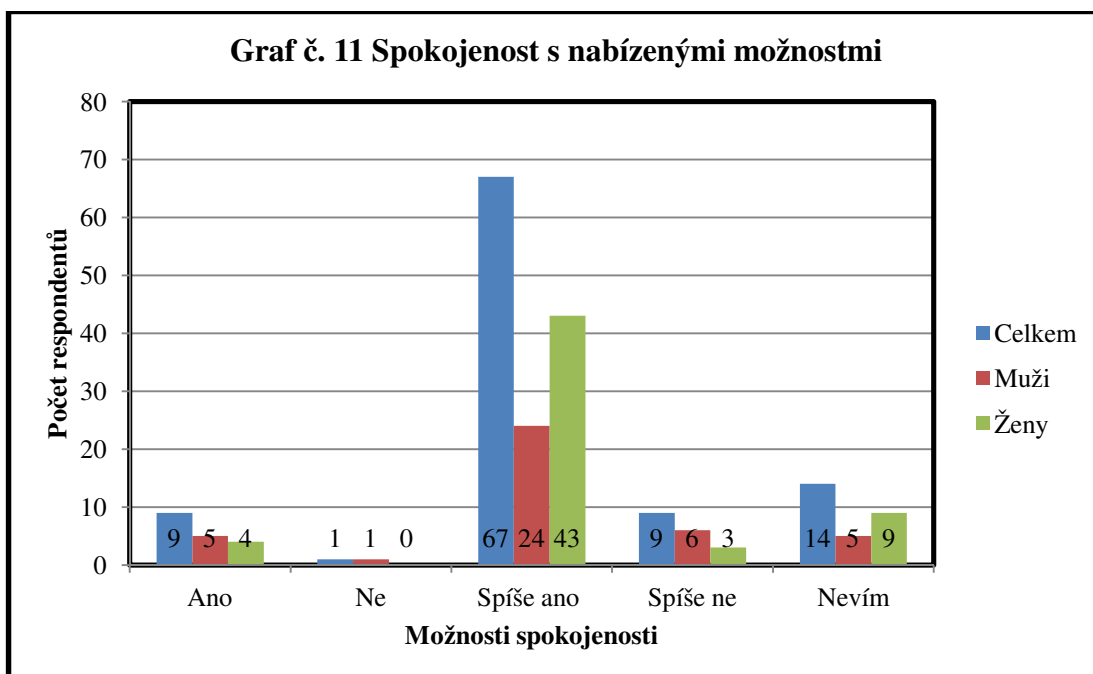
V tomto případě se jednalo o otevřenou otázku, kde měli dotazovaní vypsát hlavní důvod založení svého profilu. Ženy nejčastěji uváděly, že se rozhodly pro jednoduchou komunikaci s přáteli a absenci jakéhokoliv zpoplatnění této služby. Další důvody byly: zvědavost, nuda a také věta „mají ho všichni“. U mužů byly odpovědi obdobné jako u žen. Většina mužů využívá svůj profil ke komunikaci s přáteli, ale kromě toho je to i zdroj zábavy, většinou on-line her, novinek a módních trendů.

Počet jednotlivých odpovědí je možno vyčíst z grafu uvedeného na následující straně.

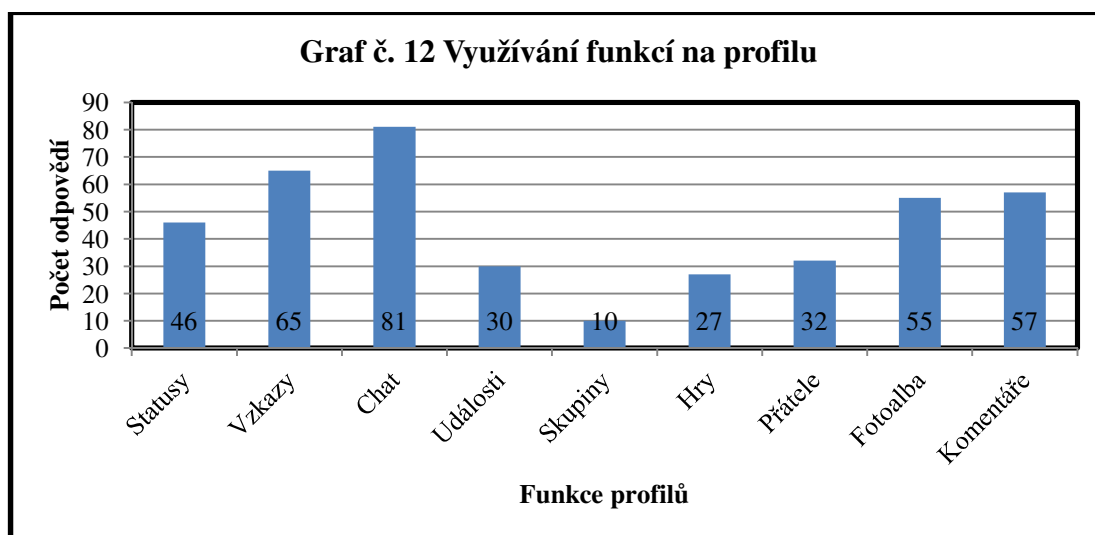
Jsi spokojený/á s možnostmi, které tvé oblíbené sítě nabízejí?

Celých 76 % respondentů je spokojeno s možnostmi svého sociálního webu, 10 % je nespokojeno a 14 % uvedlo možnost „nevím“. Je vidět, že největší snaha administrátorů spočívá ve vytvoření co nejpříjemnějšího rozhraní a udržení uživatelů na webu po co nejdélší dobu.

Jaké všechny funkce využíváš?

Všichni dotazovaní využívají několik funkcí současně, nenašel se ani jediný případ, kdy by byla využívána pouze jedna služba izolovaně. Jak je možné vidět na grafu č. 12, mezi nejoblíbenější aplikace na sociálních sítích patří chat, fotoalba, vzkazy, komentáře a statusy.

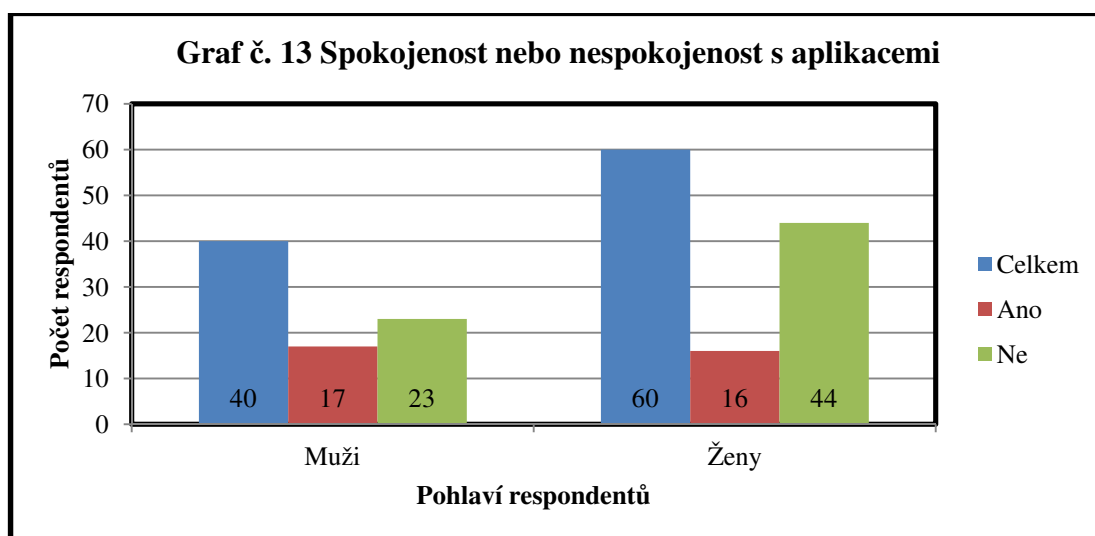

Existuje některá funkce nebo aplikace, která ti vyloženě vadí?

Ženy ve většině případů byly s nabízenými aplikacemi spokojeni. U mužů bylo z celkového počtu 42,5 % nespokojených.

Ženy byly nejvíce nespokojeny s otázkami, hrami a spamy.

Muži byly nejvíce nespokojeni s otázkami, vnučováním aplikací, testy, neustálými žádostmi o povolení přístupu, s anketami a reklamami.

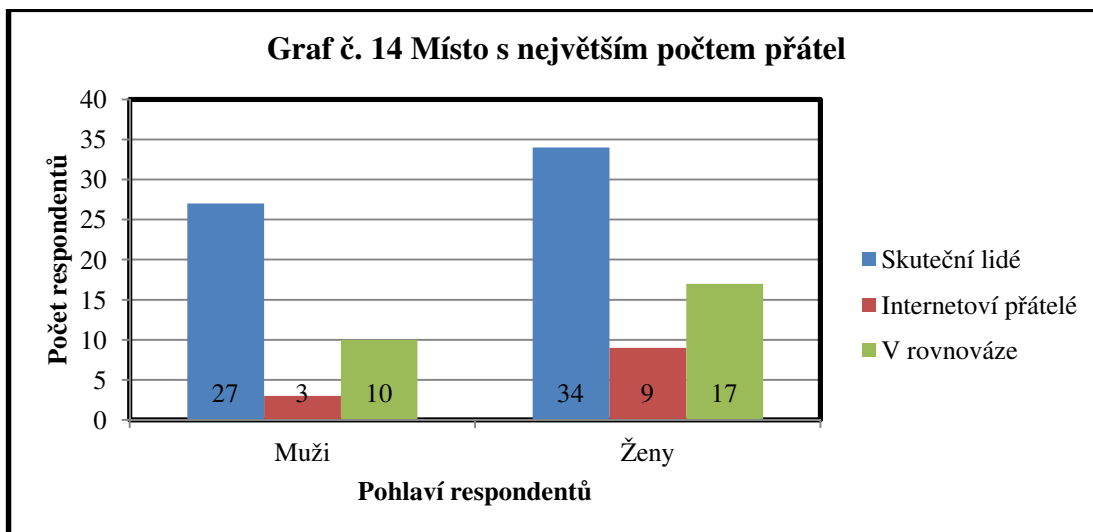
Máš více přátel v normálním životě nebo internetových přátel?

Z průzkumu se dozvídáme tyto skutečnosti:

61 % má více skutečných přátel než internetových

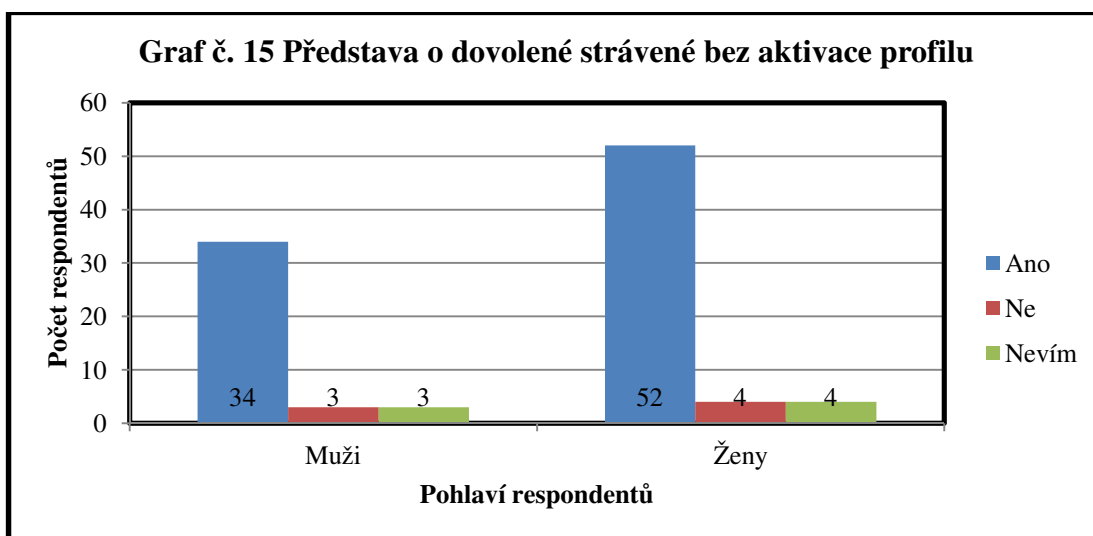
12 % má více internetových přátel než skutečných

27 % má přátele v rovnováze

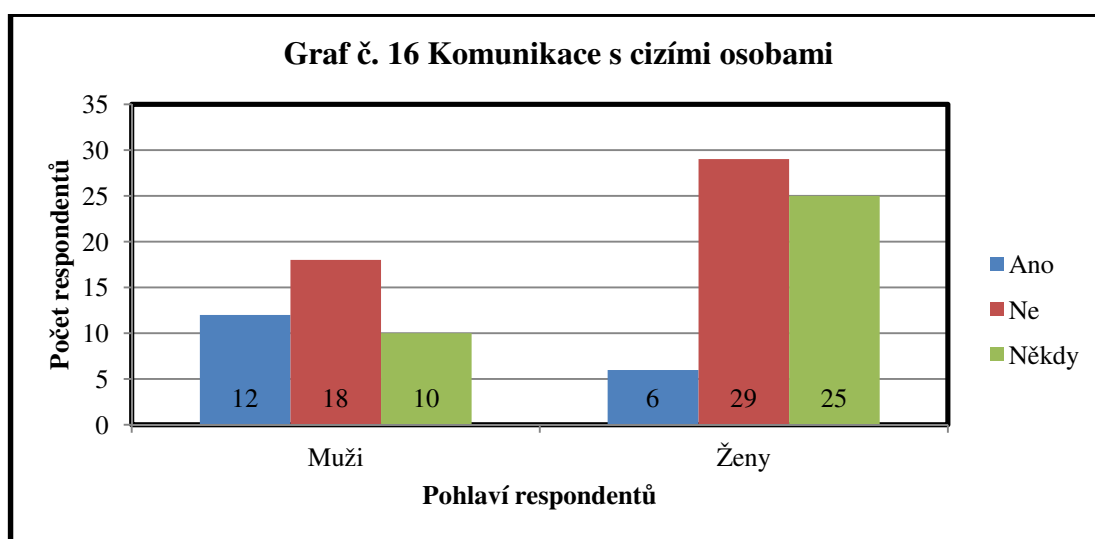
Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez aktivace svého profilu?

Výsledky této otázky dopadly překvapivě velmi dobře. 86 % dotázaných uvedlo, že nemají potřebu využívat sociální sítě na dovolené. Zároveň však připouštějí, že kdyby jim byl poskytnuto připojení na internet, neodmítli by. 7 % respondentů označilo možnost „ne“. Zde vidím riziko vzniku netholismu a jako prevenci bych doporučoval omezení doby, po kterou jsou tito uživatelé připojeni k internet.

Komunikuješ na chatu s někým, koho neznáš?

Jak můžeme vidět na grafu č. 16, ženy jsou v komunikaci na internetu opatrnější než muži. Ve výsledcích této otázky vidím značné riziko, jelikož vytvoření falešné identity na internetu není žádný problém. Pokud své přátele neznáme z osobního života, nemůžeme si být jisti, zda osoba, s kterou komunikujeme, je ta, za kterou se vydává. Následně pak hrozí velké riziko, že s našimi osobními daty a informacemi bude naloženo ne zrovna podle našich představ. Při chatu s cizí osobou bychom měli být v poskytování informací o naší osobě velmi střídmi. Nikdy si člověk nemůže být jist, kdo se nalézá na druhém konci připojení.

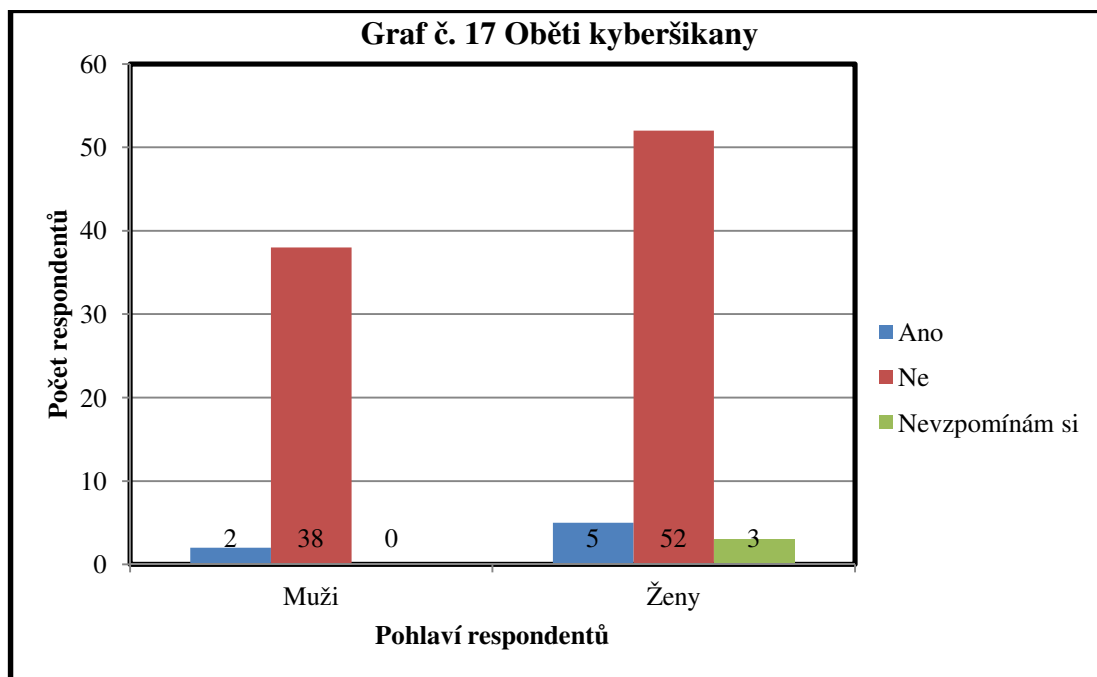

Byl/a jsi někdy obětí kyberšikany?

Ve výsledcích mého průzkumu odpovědělo „pouze“ 7 dotazovaných kladně. I tak jde ale o vysoké číslo. Při celorepublikovém průzkumu by se zcela jistě jednalo o šokující výsledky.

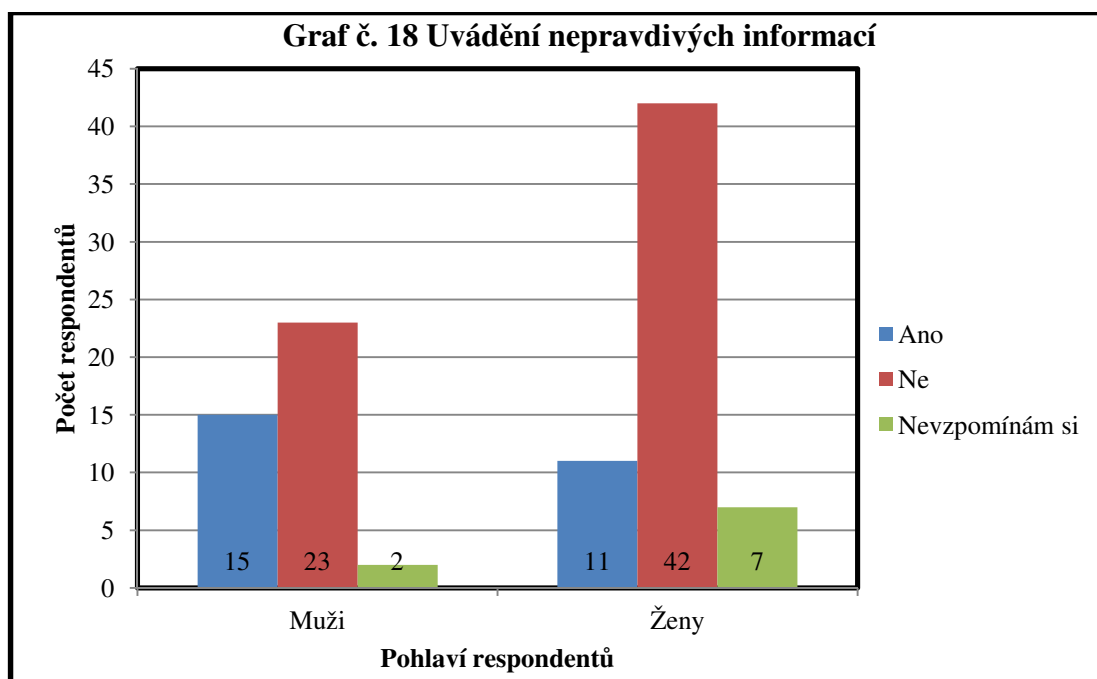
Zde bych viděl prostor pro další výzkum. Myslím, že v dnešní době by se měly děti již na základních školách informovat o tomto problému. Děti by se měly seznámit s příčinami vzniku kyberšikany, naučit se, jak se bránit útočníkům, ale i poučit o dopadu na lidskou psychiku.

Z dotazníků, ve kterých dotazovaní připouštějí, že mají osobní zkušenost s kyberšikanou, je zřejmé, že tito jedinci tráví na internetu mnohem méně času než jejich vrstevníci. Graf s odpovědi je znázorněn na následující straně.

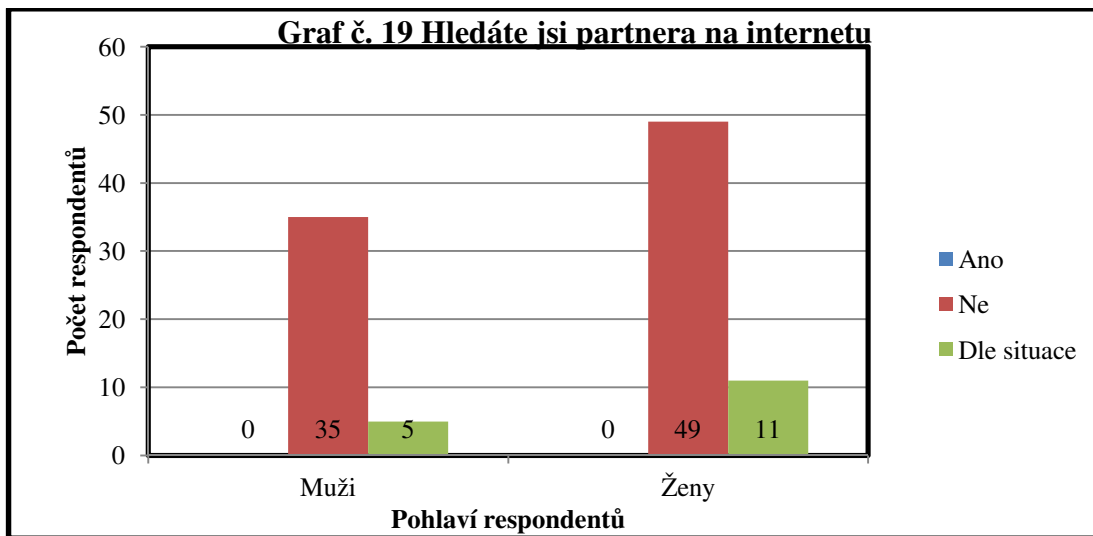
Předstíral/a jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udával/a o sobě nepravdivé informace?

Muži s 15 a ženy s 11 kladnými odpověďmi se přiznali, že ne vše, co o své osobě uváděli, byla pravda. Doporučil bych být skeptický k informacím kterých se nám dostává a spíše se řídit zdravým rozumem a informace si prověřovat.

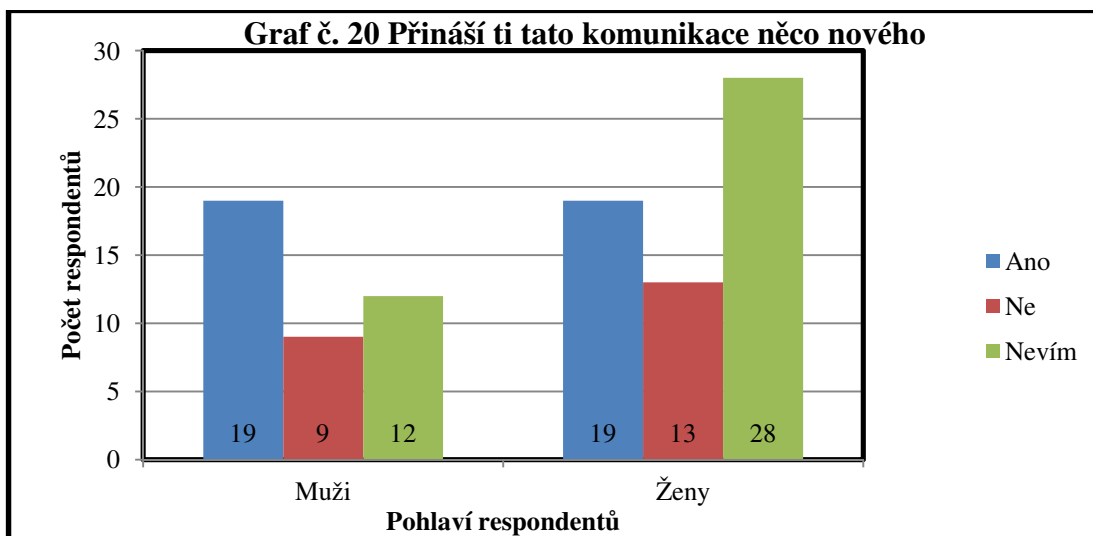
Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

Z celkových dotazovaných označovali muži v 87,5 % a ženy v 81,7 % variantu „ne“, což znamená, že dávají přednost osobnímu kontaktu. Pouze 12,5 % mužů a 18,3 % žen není pevně rozhodnutých a přizpůsobují se okolním situacím. Kladně neodpověděl žádný respondent.

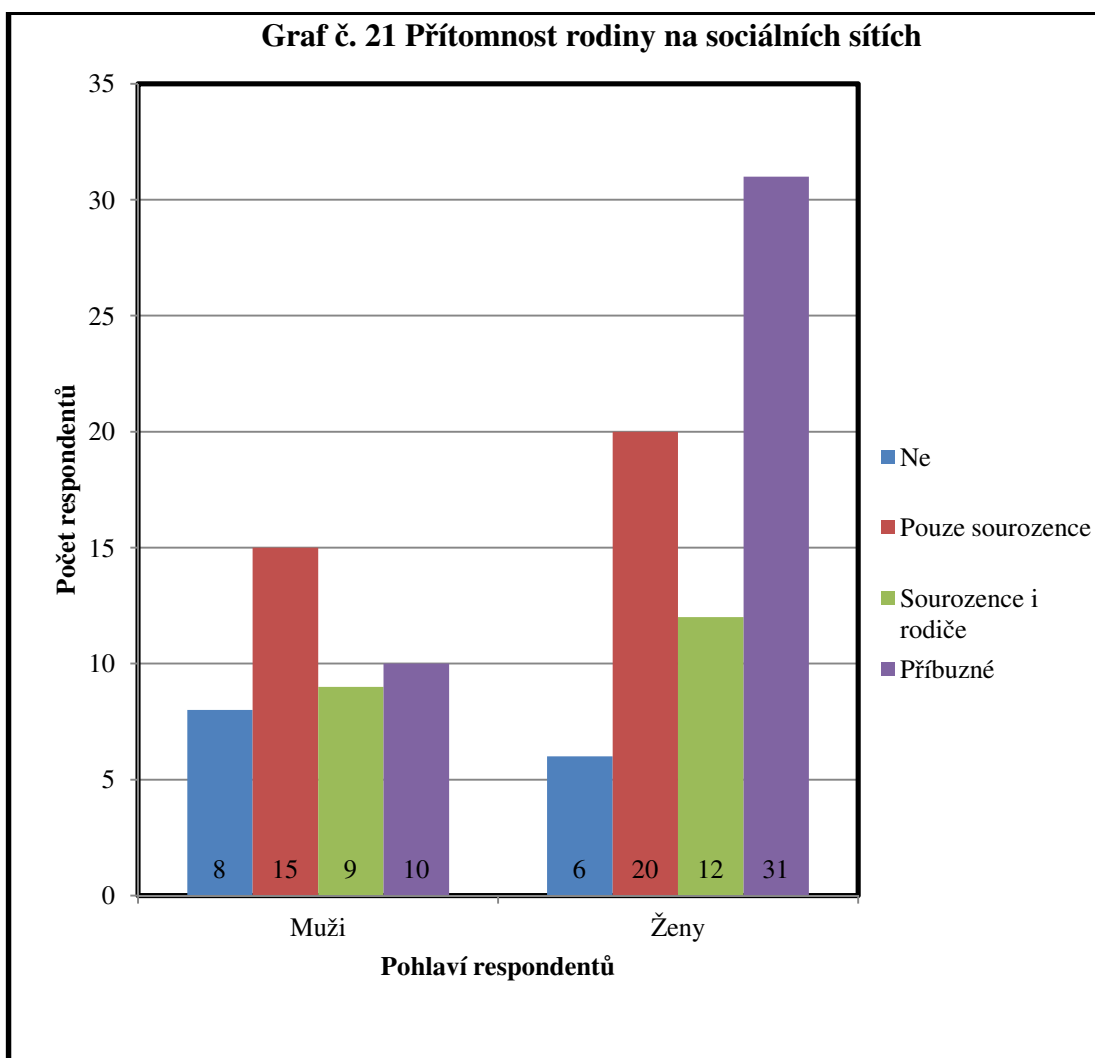
Myslíš, že ti tento způsob komunikace přináší něco nového?

Celkem třicet osm lidí se cítí obohaceno o něco nového, díky komunikaci pomocí internetu. Dvacet dva lidí si myslí, že ne, a čtyřicet dotázaných si není jistých nebo neví.

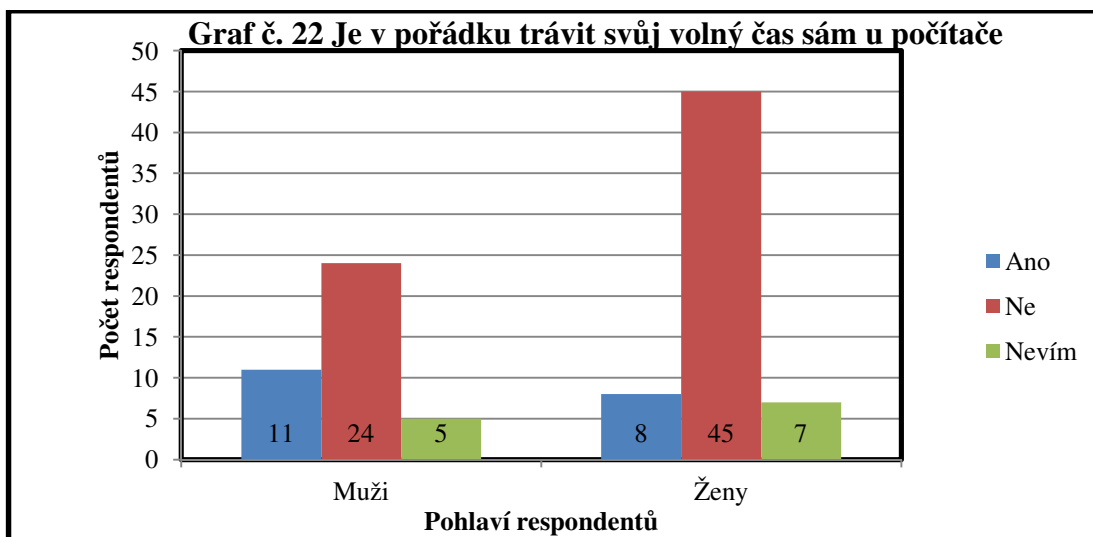
Máš na sociální síti i členy své rodiny?

Většina respondentů se svobodně rozhoduje, koho si do profilu zařadí mezi přátele. Shledal jsem se však i s případy, kdy si respondenti museli do přátel zařadit i své rodiče, aniž by chtěli. Rodiče jim jejich aktivitu na sociálních sítích pak zpětně kontrolovaly. Kdyby děti těmto rodičům neumožnily přístup do svého profilu a nesplňovaly by jejich mravní požadavky, byl by jim internet zakázán. Respondenti, kteří mají v profilech své příbuzné, to ale ve většině případů vidí jakou praktickou záležitost. Jedná se zpravidla o lidi, kteří bydlí ve vzdálenějších místech a komunikace příbuznými by jinak byla obtížná.

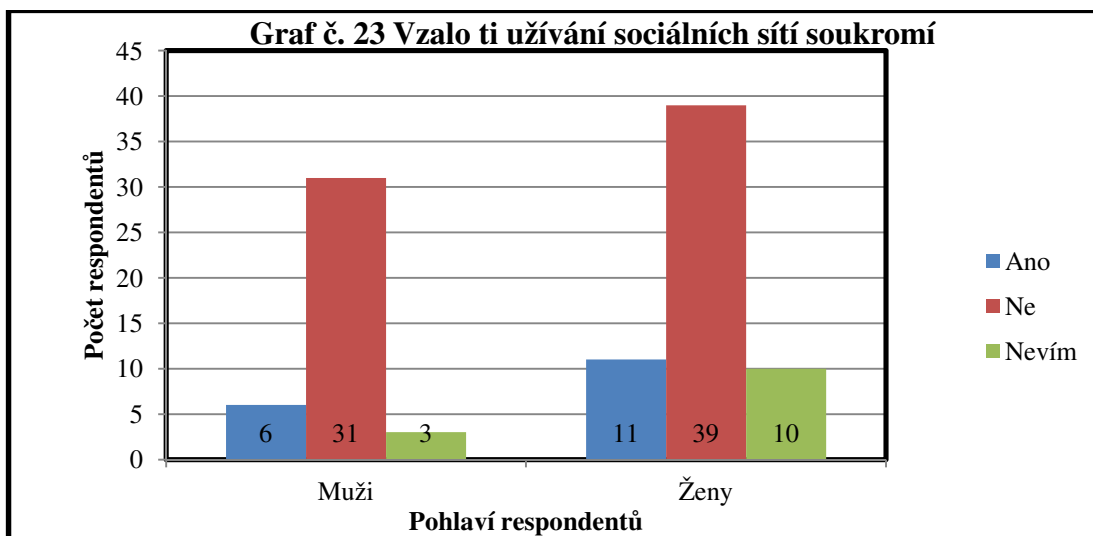
Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám/sama u počítače?

Celých 69 % respondentů si myslí, že plýtvat svým volným časem u počítače není moc vhodné. Z dotazníku je ale zřejmé, že tuto skutečnost ignorují a u počítače přesto tráví většinu volného času. 19 % dotázaných shledává tuto skutečnost jako úplně normální, 12 % respondentů neví.

Máš pocit, že ti užívání sociálních sítí vzalo soukromí?

U této otázky dotazovaní v 70%, v poměru 31 % mužů a 39 % žen, neshledávají žádný problém ohledně ztráty svého soukromí. Myslím si, že tyto adolescenty si ještě plně neuvědomují rizika, spojená s udáváním informací na internetu. Co jednou umístíte na web, je totiž velmi problematické vzít zpátky.

7 Závěr

Ve chvíli, kdy jsem si vybíral téma své bakalářské práce, jsem měl o možnostech sociálních sítí určitou představu. Některé jsem znal a měl s nimi osobní zkušenost. Nedovedl jsem si však představit, jak obsáhlé a zajímavé téma to bude, kolik nástrah a skutečností s touto problematikou souvisí a jak moc se to dotýká našich adolescentů. Nacházel jsem stále nové informace, související s užíváním sociálních sítí mládeže. Byl jsem velice překvapen rychlostí, se kterou se vytvářejí stále lepší a modernější technologie, a růstem celkové dynamiky, která se této oblasti dotýká.

V teoretické části této práce jsem Vás seznámil s historií vzniku internetu. Následně jste se dozvěděli, jak vznikají a fungují sociální sítě na internetu, a na jaké aplikace nejčastěji lákají své uživatele.

Další část práce byla věnována nejznámějším a nejpoužívanějším sociálním sítím v České republice. Ze zahraničních sítí jsem se zaměřil na Facebook, Myspace, Flickr a LinkedIn. Mezi tuzemské sociální sítě jsem zahrnul Líbím se ti.cz, Spolužáci.cz, a server Lidé.cz. Cílem tohoto úseku práce bylo seznámení se s informacemi o roku vzniku, počtu uživatelů, s nabízenými funkcemi a charakteristikou, na co se jednotlivé weby dominantně zaměřují.

Facebook jako fenomén mezi sociálními médii získal v posledních letech v České republice nebyvalou oblíbenost u všech věkových kategorií, proto si v mé práci zasloužil více prostoru, než ostatní sociální weby. V kapitolách věnovaných Facebooku je podrobněji popsána charakteristika a historie tohoto webu. Dále jsou zde uvedeny nejoblíbenější aplikace a také nárůst uživatelů za poslední roky.

V rámci teoretické části jsem představil některá rizika, která plynou z užívání sociálních sítí. Rizik je celá škála. V této práci jsem se zaměřil na jedny z nejzávažnějších a nejčastějších problémů, mezi které řadím: ztráta osobních dat, kyberšikana, cyber grooming a cyberstalking. Též jsme se seznámili se skutečnými případy a se zásadami pro bezpečné užívání internetu.

Ne méně důležitou součástí jsou i zdravotní rizika, které vznikají při nadměrném užívání osobních počítačů. Nejčastěji je to vznik poruch očního aparátu a nesprávného sezení, kterým vznikají zranění pohybové soustavy.

V empirické části bylo cílem zmapovat situaci v oblasti užívání sociálních sítí učňovskou mládeží. Výzkumem jsem se snažil zjistit, kolik lidí je z celkového počtu respondentů vlastníkem profilu na některé sociální síti. Má hypotéza se zde potvrdila, až na jednoho dotazovaného odpověděli všichni kladně.

Poslední dobou se hlavně Facebook stal nejen prostředkem pro komunikaci se svými přáteli, ale i módním doplňkem. Mít svůj profil na Facebooku považují adolescenti jako samozřejmou věc. Tento profil používají jako „klíč“, který jim odemyká dveře do úplně jiného světa.

Drtivá většina respondentů navštíví svůj profil minimálně jedenkrát za den, ale přesto v 86 % dotazování uvedli, že si dovedou představit trávení dovolené bez aktivního využívání profilu. Tyto dvě odpovědi jsou v rozporu, viděl bych zde proto odrazový můstek pro další výzkum. Bylo by zajímavé zjistit, jak moc jsou adolescenti „závislí“ na užívání sociálních médií.

Dotazovaní lidé byli obecně spokojeni s možnostmi a nabídkou aplikací uživatelům. Možná i proto má celých 86 % adolescentů ve své profilu členy své rodiny nebo příbuzné.

Největším důvodem pro užívání sociálních sítí, jak jsem předpokládal, byla komunikace, která je hlavní složkou sociálních sítí. Nepopírám praktičnost této služby, hlavním lákadlem je pro adolescenty rychlost a absence finančních poplatků. Zde shledávám určitou dávku nebezpečí, že internetová interakce nahradí klasickou formu komunikace „tváří v tvář“.

„Sociální internetové sítě by měly náš společenský život vyšperkovat, ale my jsme zjistili pravý opak. A není to tak, že jsem staromódním odpůrcem nových technologií, ale jejich účelem by mělo být, že nám poskytnou nástroje ke zlepšení našich životů,“ (Sigman, 2009). Podle předního britského psychologa Arica Sigmana vede užívání nejen ke společenské izolaci, ale i ke vzniku vážných chorob, jako jsou rakovina, infarkt a demence.

(43)

8 Resumé

Cílem práce bylo cestou kvantitativního výzkumu charakterizovat nejčastější aktivitu učňovské mládeže na sociálních sítích. Má práce neměla řešit či hodnotit danou problematiku, ale pouze ji dostatečně shrnout v rámci nejaktuálnějších trendů a poukázat na její závažnost.

Mohu říci, že všechny mé hypotézy se potvrdily. Pro někoho se sociální sítě staly prostředkem komunikace, pro jiné slouží k navazování nových přátelství, jako zdroj informací nebo sdílení nejrůznějších dat.

Myslím, že tato bakalářská práce i přes omezený rozsah je vhodným východiskem pro další výzkumy a analýzy týkající se aktivity adolescentů na sociálních webech. Domnívám se, že sociální média a internet obecně se stane díky snadné dostupnosti a oblíbenosti součástí našeho každodenního života.

Je nutné podotknout, že provedený výzkum má spíše orientační ráz. Nevylučuji možnost, že při použití širšího okruhu dotazovaných nebo oslovení jiných škol se mohou dostavit odlišné výsledky. Získané data tedy nelze brát jako všeobecně platnou skutečnost.

Otázkou není, zda máme sociální média využívat, ale jak dobře je použít.

My target was to characterize the path of quantitative research activity leading of youth apprenticeship on social networks. My work is not addressed the whole the issue, but it only to summarize the most recent trends and to highlight its importance.

I can say that all my assumptions were confirmed. For some social networks have become a means of communication for other to get new friendships as a source of information or sharing of various data.

I think this document, despite the limited range is a good starting point for further research and analysis related to adolescents' activities on social sites. I believe that social media and the Internet generally happens due to easy availability and popularity of our everyday life.

It should be noted that our research is rather approximate character. I do not exclude the possibility that when using a wider range of respondents, or addressing other schools may attend different results. The obtained data can not be taken as universally valid reality.

The question is not whether we use social media, but how well it is used.

9 Zdroje

1. Internet. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 4. 3. 2012 [cit. 2011-17-05]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Internet>
2. Internet. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 27 February 2012 [cit. 2011-18-05]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Internet>
3. PLATKO, Ondřej. Sociální síť 1.díl. In: *Owebu.blogger.cz* [online]. 29. 6. 2009 [cit. 2011-22-09]. Dostupné z: <http://codeasi.blogspot.com/2011/07/kompletni-shrnuti-socialni-site-google.html>
4. Sociální síť. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 29. 2. 2012 [cit. 2011-18-09]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soci%C3%A1ln%C3%AD_s%C3%AD%C5%A5
5. BOYD, Danah. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. In: *Jcmc.indiana.edu* [online]. © 2007 [cit. 2011-28-09]. Dostupné z: <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>
6. KUTIL, Ivan. Kompletní shrnutí sociální síť Google Plus aneb v čem je lepší než Facebook. In: *Codeasi.blogspot.com* [online]. 18. července 2011 [cit. 2011-22-09]. Dostupné z: <http://codeasi.blogspot.com/2011/07/kompletni-shrnuti-socialni-site-google.html>
7. TYNAN, Dan. The 25 Worst Web Sites. In: *Www.pcworld.com* [online]. Sep 15, 2006 [cit. 2011-18-05]. Dostupné z: http://www.pcworld.com/article/127116-7/the_25_worst_web_sites.html
8. GRAHAM, Jefferson. Flickr of idea on a gaming project led to photo website. In: *Www.usatoday.com* [online]. 2/27/2006 [cit. 2011-28-09]. Dostupné z: http://www.usatoday.com/tech/products/2006-02-27-flickr_x.htm
9. 5,000,000,000. In: *Http://blog.flickr.net* [online]. September 19, 2010 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z: <http://blog.flickr.net/en/2010/09/19/5000000000/>
10. KRÁLÍČEK, Pavel. Flickr.com. In: *Irecenze.net* [online]. © 2010 [cit. 2011-03-10]. Dostupné z: <http://irecenze.net/flickr-com/>

11. Flickr. In: *Flickr.navajo.cz* [online]. © 2010 [cit. 2011-03-04]. Dostupné z: <http://flickr.navajo.cz/>
12. LinkedIn. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 28. 2. 2012 [cit. 2011-02-10]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/LinkedIn>
13. DOČEKAL, Daniel. LinkedIn.com má 85 milionů uživatelů celosvětově. In: *Www.justit.cz* [online]. 18/11/2010 [cit. 2011-22-04]. Dostupné z: <http://www.justit.cz/wordpress/2010/11/18/linkedin-com-ma-85-milionu-uzivatelu-celosvetove/>
14. AMBROŽ, Jan. Líbímseti.cz vyrostlo na koleně, teď baví lidi. In: *Www.lupa.cz* [online]. 3. 5. 2007 [cit. 2011-03-10]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/libimseti-cz-vyrostlo-na-kolene-ted-bavi-lidi/>
15. Produktový list - Spolužáci.cz. In: *l.im.cz* [online]. © 2008 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z: http://l.im.cz/onas/files/pdf/prod/prod_spoluzaci.pdf?2008-01-05
16. BÖHM, Martin. Spoluzaci.cz varování. In: *Www.abclinuxu.cz* [online]. 5.4.2007 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z: http://www.abclinuxu.cz/blog/c_blog/2007/4/spoluzaci.cz-varovani
17. Lidé.cz. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 5.4.2007 [cit. 2011-10-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Lid%C3%A9.cz>
18. Produktový list - lidé.cz. In: *l.im.cz* [online]. © 2008 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z: http://l.im.cz/r2/onas/prod/prod_lide.pdf?2010-10-07
19. YADAV, Sid. Facebook – The Complete Biography. In: *Mashable.com* [online]. August 25, 2006 [cit. 2011-14-10]. Dostupné z: <http://mashable.com/2006/08/25/facebook-profile/>
20. Book value. In: *Economist.com* [online]. Jul 19th 2007 [cit. 2011-14-10]. Dostupné z: http://www.economist.com/node/9507260?story_id=9507260
21. Historie Facebooku. In: *Facebookonline.cz* [online]. © 2012 [cit. 2011-22-10]. Dostupné z: <http://www.facebookonline.cz/historie-facebooku/>

22. CONSTINE, Josh. Facebook Tests “Find Friends Browser” for Discovering Real Life Friends. In: *Www.insidefacebook.com* [online]. Nov 8th, 2010 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: <http://www.insidefacebook.com/2010/11/08/find-friends-browser-real/>
23. KRÁLÍČEK, Pavel. FaceBook.com. In: *Irecenze.net* [online]. 20. KVĚTEN, 2009 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <http://irecenze.net/facebook/>
24. HYNOUŠ, Václav. Vybrané aplikace z Facebooku. In: *Blog.hynous.cz* [online]. 28.05.2009 [cit. 2011-21-11]. Dostupné z: <http://blog.hynous.cz/aplikace-facebook/>
25. Statistika. In: *Facebook.com* [online]. © 2012 [cit. 2011-29-11]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/press/info.php?statistics>
26. Členové rady. In: *Facebook.com* [online]. © 2012 [cit. 2011-29-11]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/press/info.php?execbios>
27. PROCHÁZKA, David. Rizika sociálních sítí jsou značná. In: *Www.dsl.cz* [online]. © 2012 [cit. 2011-29-11]. Dostupné z: <http://www.dsl.cz/clanek/1929-rizika-socialnich-siti-jsou-znacna>
28. DOČEKAL, Daniel. Rizika sociálních sítí a Webu 3.0 v praxi. In: *Www.lupa.cz* [online]. 24.08.2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/rizika-socialnich-siti-a-webu-3-0-v-praxi/>
29. Co je kyberšikana? In: *Cms.e-bezpeci.cz* [online]. 22. květen 2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z: <http://cms.e-bezpeci.cz/content/view/14/39/lang,czech/>
30. Cyber grooming. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 9. 2. 2012 [cit. 2012-13-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Cyber_grooming
31. Co je to stalking a cyberstalking. In: *Nebezpecne-sledovani.blog.cz* [online]. 18. února 2010 [cit. 2012-13-01]. Dostupné z: <http://nebezpecne-sledovani.blog.cz/1002/co-je-to-stalking-a-cyberstalking%2018.%20%C3%BAhora%202010>
32. Zdravotní rizika při práci s počítačem. In: *Www.procoms.cz* [online]. 11. červen 2010 [cit. 2012-17-02]. Dostupné z: <http://www.procoms.cz/blog/zdravotni-rizika-pri-praci-s-pocitacem/>
33. Zdravotní rizika při práci s počítačem. In: *Www.asistentka.cz* [online]. 11. červen 2010 [cit. 2012-17-02]. Dostupné z: <http://www.procoms.cz/blog/zdravotni-rizika-pri-praci-s-pocitacem/>

34. POLÁŠEK, Roman. Jak správně chránit oči při práci u počítače. In: *Magazin.stahuj.centrum.cz* [online]. 16. 08. 2010 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://magazin.stahuj.centrum.cz/jak-spravne-chranit-oci-pri-praci-u-pocitace/>
35. Česká republika od roku 1989 v číslech. In: *Český statistický úřad* [online]. 5.3. 2012 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989#08
36. QUALMAN, Erik. Statistics Show Social Media Is Bigger Than You Think. In: *Socialnomics.net* [online]. August 11, 2009 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.socialnomics.net/2009/08/11/statistics-show-social-media-is-bigger-than-you-think/>
37. HANDL, Jan. LinkedIn pro začátečníky. In: *Lupa.cz* [online]. 30. 7. 2009 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/linkedin-pro-zacatecniky/>
38. Rady pro bezpečné používání sociálních sítí. In: *Www.bezpecnyinternet.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <http://www.bezpecnyinternet.cz/zacatecnik/socialni-site/rady.aspx>
39. BROŽ, Josef. Počítače a zdravotní problémy. In: *Svethardware.cz* [online]. 2.3.2006 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.svethardware.cz/art_doc-B3271EFACDFE59DC125711E0065BDF1.html
40. SOLAŘÍKOVÁ, Ivana. Ze seznamovacího webu unikly „ukryté“ intimní fotografie. In: *Idnes.cz* [online]. 22. října 2008 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/Brno-zpravy.aspx?c=A081022_164645_brno_taj
41. KYNČL, Jakub a Miloslav FIŠER. Facebooku unikla data více než 100 miliónů uživatelů, jsou volně ke stažení. In: *Novinky.cz* [online]. 29. července 2010 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/internet-a-pc/207240-facebooku-unikla-data-vice-nez-100-milionu-uzivatelu-jsou-volne-ke-stazeni.html>
42. Kyberšikana. In: *E-besedy.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.e-besedy.cz/internetova-bezpecnost/kybersikana.html>
43. Služby jako Facebook mohou vést podle psychologa až k rakovině. In: *Novinky.cz* [online]. 20. února 2009 [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/zdravi/161926-sluzby-jako-facebook-mohou-vest-podle-psychologa-az-k-rakovine.html>

10 Přílohy

Seznam obrázků

číslo obrázku	název	strana
Obrázek 1	Logo Facebook	12
Zdroj: http://marketing.robertnemec.com/facebook-community-page/		
Obrázek 2	Logo Myspace	13
Zdroj: http://radiomobiletech.com/news/news-news/myspace-%E2%80%93-bought-and-sold.html		
Obrázek 3	Logo Flickr	14
Zdroj: http://increaserss.com/category/social-media-2/flickr/		
Obrázek 4	Logo Flickr	15
Zdroj: http://www.forbes.com/sites/tomiogeron/2011/10/05/linkedin-acquires-social-crm-company-connected/		
Obrázek 5	Logo Líbím se ti.cz	16
Zdroj: http://www.rgm.cz/rgm-production/rgm-hudebni-ceny-ocka-2008.html		
Obrázek 6	Logo Spolužáci.cz	17
Zdroj: http://zs9.over.cz/spoluzaci.html		
Obrázek 7	Logo Lidé	18
Zdroj: http://www.lide.cz/		

Seznam grafů

číslo grafu	název	strana
Graf č. 1	Domácnosti v České Republice vybavené výpočetní technikou	7
Graf č. 2	Časová osa nárůstu uživatelů Facebooku	22
Graf č. 3	Čas trávený na internetu	34
Graf č. 4	Volný čas trávený doma nebo venku	35
Graf č. 5	Nejčastější využívané aplikace	35
Graf č. 6	Četnost využívání aplikací	36
Graf č. 7	Oblíbenost sociálních sítí	37
Graf č. 8	Zdroj informací	37
Graf č. 9	Doba vlastnictví profilu	38
Graf č. 10	Důvod založení profilu	39
Graf č. 11	Spokojenost s nabízenými možnostmi	39
Graf č. 12	Využívání funkcí na profilu	40
Graf č. 13	Spokojenost nebo nespokojenost s aplikacemi	40
Graf č. 14	Místo s největším počtem přátel	41
Graf č. 15	Představa o dovolené strávené bez aktivace profilu	41
Graf č. 16	Komunikace s cizími osobami	42
Graf č. 17	Oběti kyberšikany	43
Graf č. 18	Uvádění nepravdivých informací	43
Graf č. 19	Hledáte si partnera na internetu	44
Graf č. 20	Přináší ti tato komunikace něco nového	44
Graf č. 21	Přítomnost rodiny na sociálních sítích	45
Graf č. 22	Je v pořádku trávit svůj volný čas sám u počítače	46
Graf č. 23	Vzalo ti užívání sociálních sítí soukromí	46

Ukázka vyplněného dotazníku

Dotazník je zcela anonymní a týká se užívání sociálních sítí. Pokud jej z jakéhokoliv důvodu nechcete vyplňovat, nemusíte. Pokud u otázky č. 8 odpovíte NE, již dále nemusíte vyplňovat. Sebraná data budou použita pro bakalářskou práci. Děkuji za spolupráci.

1) Pohlaví

muž žena

2) Věk

.....16 let

3) Kolik času trávíš denně na internetu?

do 1 hodiny 1 – 2 hodiny 2 – 3 hodiny
 3 – 4 hodiny 4 – 5 hodin 5 hodiny a více

4) Trávíš více času doma u internetu nebo s přáteli venku?

doma venku

5) Využíváš programy a aplikace pro komunikaci a zábavu na internetu?

ano ne

6) Které aplikace či portály využíváš nejčastěji?

e-mail ICQ chat sociální sítě (Facebook, Twitter...)
 jiné, které.....

7) Pokud ano, jak často?

několikrát denně dvakrát za týden dvakrát za měsíc
 1x denně několikrát za týden několikrát měsíčně
 1x za týden 1x za měsíc 1x za dva měsíce

8) Máš svůj profil na některé sociální síti? (Jestliže zde odpovíš ne, dále již odpovídat nemusíš.)

ano ne

9) Kterou sociální síť upřednostňuješ?

- Facebook Lidé Spolužáci Twitter
 MySpace LinkedIn Xing Friendster
 BeBo Orkut Hi5 Jiná, která.....

10) Kde ses poprvé o sociálních sítích dozvěděl/a?

- od přátel od rodičů z novin či časopisů
 na internetu z televize jiné zdroje

11) Jak dlouho máš profil na sociální síti?

- měsíc tři měsíce půl roku rok
 rok a půl dva roky tři roky čtyři a více

12) Proč ses rozhodl/a založit si na nich profil?

kvůli lepší komunikaci a přátelům

13) Jsi spokojený/á s možnostmi, které tvé oblíbené sítě nabízejí?

- rozhodně ano spíše ano nevím
 spíše ne rozhodně ne

14) Jaké všechny funkce využíváš?

- statusy vzkazy chat
 plánování událostí tvorba skupin herní aplikace
 hledání nových přátel fotoalba komentáře

15) Existuje některá funkce nebo aplikace, která ti vyloženě vadí?

- ne ano, která..... *obězky na FB*

16) Máš více přátel v normálním životě nebo internetových přátel?

- normální přátelé internetový přátelé v rovnováze

17) Umíš si představit dovolenou nebo prázdniny bez aktivace svého profilu?

ano ne nevím

18) Komunikuješ na chatu s někým, koho neznáš?

ano ne někdy

19) Byl/a jsi někdy obětí kyberšikany?

ano ne nevzpomínám si

20) Předstíral/a jsi někdy na internetu, že jsi někdo jiný, nebo jsi udával/a o sobě nepravdivé informace?

ano ne nevzpomínám si

21) Když si chceš najít partnera, hledáš ho na internetu?

ano ne podle situace

22) Myslíš, že ti tento způsob komunikace přináší něco nového?

ano ne nevím

23) Máš na sociální síti i členy své rodiny?

ne pouze sourozence
 sourozence i rodiče příbuzné

24) Myslíš si, že je v pořádku trávit svůj volný čas sám/sama u počítače?

ano ne nevím

25) Máš pocit, že ti užívání sociálních sítí vzalo soukromí?

ano ne nevím

